Paganisme in die Kerk; Deel II.

Selfstudie

ABSTRAK

Hierdie studie ondersoek die kommerwekkende verskuiwing binne die moderne kerk vanaf Bybelse waarheid na 'n vorm van neo-paganisme, gekenmerk deur die op koms van die "Super Pastoor"-kultus en die manipulerende Voorspoedevangelie. Deur moderne manifestasies—soos die onordelike "val in die Gees" en die doelbewuste finansiële uitbuiting van behoeftiges—te toets aan die Skrif en die perspektiewe van apologete soos Justin Peters, ontbloot die navorsing 'n stelsel van geestelike narsisme en sielkundige manipulasie. Die studie kom tot die gevolgtrekking dat hierdie praktyke nie die werk van die Heilige Gees weerspieël nie, maar eerder 'n profesie van die laaste dae se geloofsafval is, waarby die fokus verskuif het van Christus se verlossing na menslike gierigheid en emosionele spektakel.

Ockert Jansen van Nieuwenhuizen

2025

Voorwoord.

In hierdie studie raak ons nie aan die simbole en gebruike wat deur God aan Israel deur Moses geopenbaar is nie. My fokus lê elders: op die groeiende neiging in die Westerse Moderne Kerk om "Pagan" (heidense) gewoontes en moderne afgodery te vermeng met die suiwer evangelie.

Daar word gereeld gehoor dat ’n Christen "nie dit of dat mag doen nie", omdat dit kwansuis heidens sou wees. Maar in hierdie ywer om uiterlike paganisme uit te roei, raak ons dikwels verstrik in die uiterlike en mis ons die kern. Dit is soos iemand wat weier om groente te eet omdat die heidene van ouds dit dalk aan hul afgode geoffer het. So ’n persoon dink hy is heilig omdat sy bord "skoon" is, terwyl sy hart vol oordeel en bitterheid teenoor sy naaste is.

Baie Christene glo hulle is "vry van paganisme" omdat hulle nie Halloween vier nie, maar intussen aanbid hulle hul eie ego of rykdom—wat in wese die grootste vorm van paganisme is. Wanneer die uiterlike reël belangriker word as die innerlike toestand, word die Christen lamgelê. Hy verloor sy kompas.

Die pynlike gevolg hiervan is die verlies van ons getuienis. Die Christen verloor sy "sout". Hy lyk, praat en baklei presies soos die wêreld, maar hy doen dit in die Naam van God. Dit maak die Christendom irrelevant vir ’n wêreld wat soek na waarheid.

Trojaanse perd

- **Die Uiterlike:** Dit lyk soos ’n geskenk, iets indrukwekkends en "geestelik" (die groot houtperd).
- **Die Verraad:** Die gevaar is aan die **binnekant** versteek. Sodra die perd binne die mure van die stad (die kerk) ingelaat word, kom die vyand uit en vernietig die stad van binne af.

Paganisme in die Kerk; Deel II

Stof tot nadenke

Wanneer tradisie en waarheid bots, staan die mens voor 'n keuse. Hierdie dokument is nie bedoel om nuwe wette voor te skryf of om die vrolikheid van die seisoen te vervloek nie. Dit is 'n uitnodiging om agter die gordyn van die bekende te kyk.

Ons leef in 'n era waar die heilige dikwels verpak word in die gewaad van vermaak. Deur die geskiedenis van ons Kersfees-simbole na te speur—van die antieke heidense rituele van die Noorde tot die moderne kommersiële masjien van vandag—ontdek ons 'n patroon. Dit is 'n patroon van vermenging: 'n bietjie van die wêreld, 'n bietjie van die geskiedenis, en 'n bietjie van die Skrif.

"In ons ywer om die 'paganisme' uit te roei, raak ons soms verstrik in die uiterlike en mis ons die kern. Dit is soos iemand wat weier om groente te eet omdat die heidene van ouds dit aan hul afgode geoffer het. Hy dink hy is heilig omdat sy bord 'skoon' is, terwyl sy hart vol oordeel en bitterheid teenoor sy naaste is. Ons veg teen die simbole van die wêreld, maar ons verwelkom die gees van die wêreld—gierigheid, mag en selfverheerliking—op ons kansels."

Die vraag wat ons onsself moet afvra, is:

- Kan die ware Christus geëer word deur simbole wat oorspronklik geskep is om ander gode te paai?
- Het ons toegelaat dat 'n "verpotte mannetjie" die plek inneem van die almagtige, heilige God?
- Is ons besig met aanbidding, of bloot met 'n kulturele ritueel?

Jesus het die tempel gereinig nie omdat Hy teen mense was nie, maar omdat Hy die suiwerheid van Sy Vader se huis wou herstel. Mag hierdie feite dien as "stof tot nadenke" oor hoe ons ons eie geestelike tempels skoonhou in 'n wêreld wat die Lig probeer verdof met kunsmatige skittering.

"Ondersoek alles; behou die goeie." (1 Tessalonisense 5:21)

Hoekom hierdie benadering:

- **Dit vra vrae:** In plaas van stellings te maak, laat vrae die leser self dink. Dit is hoe Jesus dikwels geleer het.
- **Dit gee erkenning aan geskiedenis:** Dit plaas die klem op feite (Odin, die Joelfees, die kommersialisering) wat nie betwis kan word nie.
- **Dit plaas die verantwoordelikheid by die leser:** Jy is bloot die een wat die inligting verskaf; die besluit oor wat om daarmee te doen, lê tussen die leser en God.

Wanneer ’n mens die lys bestudeer, besef jy hoe "deurdrenk" die wêreldstelsel is van hierdie oorspronge. Dit ondersteun jou punt dat die **"wêreldheerser"** (die gees van hierdie wêreld) baie subtiel te werk gaan. Hy verander nie noodwendig die name van alles nie, maar hy sorg

dat mense rituele uitvoer sonder om te besef wie of wat die oorspronklike "gees" daaragter was.

Ons sal spesifiek let op die volgende **"Stof tot nadenke"**-kriteria:

- **Feitlike korrektheid:** Verseker dat die geskiedenis van die paganistiese wortels (soos Odin, die Joelfees en die evolusie van Father Christmas) akkuraat weergegee word.
- **Toon en balans:** Dat die dokument uitdaag sonder om te dwing, sodat dit werklik die leser se eie gewete aanspreek.
- **Linguistiese akkuraatheid:** Dat die ontleding van terme soos "Kers" en "Kersvader" die gewig dra wat jy in ons gesprek geïdentifiseer het.
- **Skriftuurlike belyning:** Dat die vergelykings met byvoorbeeld die Tempel-reiniging of Nebukadnesar se beeld die geestelike kern raak.

Belangrike waarskuwing

Nie elke tradisie of simbool is outomaties paganisties nie. Die **toets** is altyd:

- Is Christus sentraal?
- Is Skrif die finale gesag?
- Lei dit tot bekering en heiligheid?

"As die profete in die christelike geloof nie eers kan saamstem oor wat God sê nie, hoe kan ek enigiets glo wat uit daardie godsdiens kom?"

---

3. Die Gevare van Paganisme in die Moderne Kerk

Waarskuwings oor Dwaalleer in die Eindtyd

Die Skrif waarsku herhaaldelik dat die laaste dae nie net deur vervolging of morele verval gekenmerk sal word nie, maar veral deur **grootskaalse geestelike misleiding**. Hierdie misleiding sou dikwels in godsdienstige taal kom, met ’n voorkoms van vroomheid, maar sonder die waarheid en krag van Christus.

Jesus self het gewaarsku dat baie in Sy Naam sou kom en **baie mense sou mislei** (Matteus 24:4–5), en dat selfs **tekens en wonders** gebruik sou word om gelowiges te verwar (Matteus 24:24). Die apostels bevestig hierdie waarskuwing en leer dat daar **in die laaste tye ’n afvalligheid** sou wees, met mense wat die gesonde leer nie meer verdra nie, maar hulle tot fabels en verleidende geeste wend (1 Timoteus 4:1; 2 Timoteus 4:3–4).

Hierdie Bybelse raamwerk is noodsaaklik om die gevaar van paganisme in die kerk reg te verstaan. Paganisme tree nie altyd openlik op as afgodery nie, maar dikwels as **’n vermenging van waarheid en valsheid**, aanbidding en ervaring, Christus en ander geestelike invloede. Sonder hierdie eindtydse waarskuwings as vertrekpunt, word die kerk kwesbaar vir presies die misleiding waarvoor die Skrif ons voorberei.

Inleiding

Die kerk van Jesus Christus leef vandag in ’n tyd van groot geestelike verwarring. Onder die vaandel van relevansie, inklusiwiteit en kulturele aanpassing het baie gemeentes onwetend elemente begin inkorporeer wat nie uit die Bybelse openbaring spruit nie, maar uit antieke heidense denke. Hierdie hoofstuk ondersoek hoe paganistiese invloede subtiel en dikwels onherkenbaar in die moderne kerk insluip, en waarom dit ’n ernstige geestelike gevaar inhou.

“Pas op dat niemand julle as buit wegvoer deur die wysbegeerte en nietige misleiding volgens die oorlewering van mense, volgens die eerste beginsels van die wêreld en nie volgens Christus nie.” *(Kolossense 2:8)*

3.1. Wat bedoel ons met Paganisme?

Paganisme verwys na ’n versameling van antieke, natuur- en skeppingsgesentreerde gelowe wat meestal politeïsties is en tyd as ’n siklus beskou. In plaas daarvan om die Skepper te aanbid, fokus paganisme op die skepping, natuurkragte, seisoene, energieë en rituele.

Die Bybel beskryf hierdie praktyke as die aanbidding van die skepping eerder as die Skepper (Romeine 1:25). Alhoewel moderne kerke nie openlik gode van hout en klip aanbid nie, kan dieselfde geestelike beginsels vandag net so werklik teenwoordig wees, net in ’n meer gesofistikeerde vorm.

3.2. Die Subtiele Infiltrasie van Paganisme in die Kerk

Die grootste gevaar van paganistiese invloed binne die kerk lê nie in openlike afgodery nie, maar in die subtiele verskuiwing van vertroue in God se soewereine wil na menslike pogings om geestelike uitkomste te beheer. In klassieke paganistiese denke word die godheid deur rituele, offers of spesifieke formules beïnvloed of gemanipuleer om gewenste resultate te lewer. Wanneer soortgelyke denke in die kerk posvat, word gelowiges — dikwels onbewustelik — geleer dat God se werking afhanklik is van menslike handelinge, tegnieke of korrekt uitgevoerde geestelike prosesse. Hierdie benadering ondermyn die Bybelse openbaring van God as die absolute Soewerein wat handel volgens Sy wil en nie volgens menslike beheer nie (vgl. Daniël 4:35).

Hierdie infiltrasie vind selde plaas deur eksplisiete ontkenning van Christelike leer, maar eerder deur praktyke en strukture wat Bybelse eenvoud vervang met simboliek en rituele sonder Skrifgrondslag, ervaring-gedrewe aanbidding, kulturele feeste en seremonies wat nie normatief uit die Skrif spruit nie, asook geestelike praktyke wat nie konsekwent Christus-sentries is nie. Die gevaar van hierdie prosesse lê daarin dat hulle nie noodwendig as onbybels ervaar word nie, maar dikwels aangebied word as onskuldig, tradisioneel of geestelik verrykend. Só word vorme en praktyke toegelaat om funksioneel dieselfde rol te speel as heidense rituele, selfs wanneer Christelike taal behoue bly.

Eindtydsteologies gesien stem hierdie subtiele verskuiwing ooreen met die Skrif se waarskuwing dat misleiding in die laaste dae juis sal plaasvind onder die dekmantel van godsdienstigheid. Paulus beskryf ’n tyd waarin mense “’n gedaante van godsaligheid” sal hê, maar die werklike krag daarvan sal verloën (2 Timoteus 3:1–5). Jesus waarsku verder dat

misleiding nie net deur vals leer nie, maar ook deur oënskynlik geestelike praktyke en tekens sal plaasvind (Matteus 24:24). Wanneer rituele, simbole of ervarings funksioneel die plek inneem van vertroue in God se openbaring en soewereine werking, word die kerk kwesbaar vir presies dié misleiding.

Die teologiese implikasie is ernstig: sodra menslike handelinge, eerder as God se genadige inisiatief, die fokus van geestelike verwagting word, word God se posisie as Skepper en Here funksioneel verskuif. Die kerk word dan nie meer gevorm deur afhanklikheid en gehoorsaamheid nie, maar deur tegniek en prestasie. In ’n eindtydse konteks, waar geestelike vervalsing toeneem, vereis getrouheid aan die evangelie daarom ’n voortdurende terugkeer na ’n Bybels-gegronde verstaan van God se soewereiniteit, Christus se genoegsaamheid en die Woord se normatiewe gesag.

Hierdie infiltrasie is gevaarlik juis omdat dit dikwels as “onskuldig”, “tradisioneel” of “geestelik verrykend” aangebied word.

3.3. Verskuiwing van Openbaring na Ervaring

Een van die mees kenmerkende tekens van paganistiese invloed binne die moderne kerk is die verskuiwing van Goddelike openbaring na subjektiewe ervaring as primêre maatstaf vir waarheid. In hierdie paradigma word geloof nie meer beoordeel aan die hand van wat God objektief in Sy Woord geopenbaar het nie, maar volgens wat individue as geestelik betekenisvol of emosioneel bevredigend ervaar. Die fundamentele vraag verskuif gevolglik van “Wat sê die Here?” na “Wat voel reg?”, ’n benadering wat die gesag van openbaring ondermyn en die weg baan vir geestelike relativisme.

Hierdie ontwikkeling staan in direkte teenstelling met die Bybelse verstaan van geloof en aanbidding, wat nie gegrond is in emosionele opwekking of subjektiewe belewenis nie, maar in gehoorsaamheid aan die waarheid wat gehoor en ontvang is. Die apostel Paulus bevestig dat geloof voortkom uit die gehoor van God se Woord, en nie uit innerlike ervaring of selfgegenereerde spiritualiteit nie (Romeine 10:17). Waar ervaring die bepalende norm word, word die Woord herlei tot ’n hulpmiddel vir bevestiging eerder as die bron van waarheid, en aanbidding tot ’n emosionele praktyk eerder as ’n gehoorsame reaksie op God se openbaring.

Eindtydsteologies gesproke stem hierdie verskuiwing ooreen met die Skrif se waarskuwing dat die laaste dae gekenmerk sal word deur misleiding wat op subjektiewe en sensoriese vlakke funksioneer. Jesus waarsku dat tekens, wonders en indrukwekkende manifestasies juis gebruik sal word om mense te mislei (Matteus 24:24), terwyl Paulus daarop wys dat mense die gesonde leer sal verwerp ten gunste van leringe wat hul begeertes en ervarings bevestig (2 Timoteus 4:3). In so ’n konteks word ervaring ’n instrument van misleiding eerder as ’n bevestiging van waarheid.

Die teologiese implikasie van hierdie verskuiwing is ingrypend: wanneer openbaring ondergeskik raak aan ervaring, verloor die kerk haar normatiewe anker en word sy kwesbaar vir elke nuwe geestelike stroom. ’n Terugkeer na Bybelse aanbidding vereis daarom ’n herbevestiging van die primaat van God se Woord as die grondslag van geloof, onderskeiding en aanbidding, veral in ’n tyd waarin ervaring dikwels meer gesag dra as waarheid.

Wanneer ervaring die maatstaf word, vervaag waarheid, en word geestelike misleiding onvermydelik.

3.4. Rituele, Simbole en Seisoene

Baie moderne kerke herstel of herskep rituele en seisoenale vieringe wat nie in die Nuwe Testament voorgeskryf word nie. Wanneer hierdie praktyke meer betekenis kry as Christus se voltooide werk, begin dit funksioneer soos paganistiese rituele — handelinge wat bedoel is om geestelike krag te aktiveer. Net soos die voorbeeld van die persoon wat nie groente eet nie omdat dit "aan ‘n afgod geoffer" is, fokus die kerk op uiterlike reëls. Ons veg teen Halloween, maar ons aanvaar gierigheid en ego op die kansel. Hierdie skynheiligheid skep ’n "vrot vrug" wat niks meer vir die wêreld te bied het nie.

“Maar nou dat julle God ken, of liewer deur God geken is, hoe keer julle weer terug na die swak en armsalige eerste beginsels?”
(Galasiërs 4:9)

Die gevaar lê nie in orde of herinnering nie, maar in geestelike afhanklikheid van vorme eerder as van Christus self.

3.5. Sinkretisme: Christus plus iets anders

Godsdiens-sinkretisme is die doelbewuste of onbewuste vermenging van verskillende godsdienste, spirituele praktyke en kulturele gebruike met die Christelike geloof. In hierdie proses word Jesus nie noodwendig verwerp nie, maar Hy word **herdefinieer** — as een van baie paaie, waarhede of geestelike manifestasies.

Sinkretisme sê in effek: *Christus is belangrik, maar nie uniek of genoegsaam nie. Jesus se soendood is nie genoeg nie. Jy moet nog ander dinge ook nakom.*

“Kyk toe dat niemand julle verlei nie… want baie sal kom in my Naam en sê: Ek is die Christus, en hulle sal baie mense verlei.” *(Matteus 24:4–5)*

Hoe lyk hierdie vermenging vandag?

In die moderne kerk manifesteer hierdie vermenging onder andere as:

- Intergodsdiens-eredienste waar alle gelowe as gelykwaardig behandel word
- Die idee dat alle gelowe dieselfde God aanbid, net onder verskillende name
- Christelike taal wat gebruik word om nie-Christelike praktyke te regverdig
- Die integrasie van Oosterse spiritualiteit, Afrika-voorvaderkultus of New Age-denke met Bybelse terme

Wanneer die "kompas" (die Bybel) verruil word vir tradisies en "gevoelens, verloor die Christen sy vermoë om tussen waarheid en dwaling te onderskei. Die kerk word ’n plek waar "enigiets gaan" solank dit goed voel of "geestelik" lyk. Sinkretisme is die vermenging van Bybelse waarheid met heidense of wêreldse geestelike konsepte. Dit lyk dikwels vroom, maar ontneem Christus van Sy uniekheid en genoegsaamheid.

A. Christus plus “energie”

Hier word Christelike taal gebruik, maar dit word gevul met **New Age- of Oosterse konsepte** soos universele energie, vibrasies, kosmiese kragte of innerlike lig. Gebed word vervang met energie-belyning; die Heilige Gees word subtiel herdefinieer as ’n **onpersoonlike krag** wat geaktiveer kan word deur tegnieke, woorde of rituele.

Gevaar:

- God word ontpersoonlik
- Die Heilige Gees word gereduseer tot ’n krag eerder as ’n Persoon
- Vertroue skuif van God se wil na menslike beheer

“Nie deur krag of deur geweld nie, maar deur my Gees, sê die Here van die leërskare.” *(Sagaria 4:6)*

B. Christus plus voorvader-rolle

In hierdie vermenging word Christus erken, maar Hy is nie meer die **enigste Middelaar** nie. Voorvaders word gesien as beskermers, gidse of tussengangers wat seën, beskerming of identiteit verskaf. Dit word dikwels geregverdig as kultuur of respek, maar funksioneer geestelik as **alternatiewe bemiddeling**.

Gevaar:

- Christus se unieke middelaarskap word ondermyn
- Vrees en lojaliteit word verdeel
- Gebed en vertroue word weggetrek van God alleen

“Want daar is een God en een Middelaar tussen God en die mense, die mens Christus Jesus.” *(1 Timoteus 2:5)*

“En as hulle vir julle sê: Raadpleeg die geeste van die dooies… moet ’n volk nie sy God raadpleeg nie?” *(Jesaja 8:19)*

C. Christus plus self-verligting

Hier word redding en geestelike groei gesien as iets wat uit die **mens self** voortkom deur selfontdekking, innerlike wysheid of bewustheidsverruiming. Die kruis word simbolies; sonde word herdefinieer as onkunde; bekering word self-ontwikkeling.

Gevaar:

- Die noodsaaklikheid van die kruis word afgewater
- Genade word vervang met tegniek
- Nederigheid voor God word vervang met self-fokus

“Daar is geen mens regverdig nie, selfs nie een nie.” *(Romeine 3:10)*

“Want uit genade is julle gered, deur die geloof… nie uit die werke nie.” *(Efesiërs 2:8–9)*

Enige toevoeging aan Christus is in werklikheid ’n ontkenning van Sy volmaakte verlossingswerk.

“Want daar is een God en een Middelaar tussen God en die mense, die mens Christus Jesus.” *(1 Timoteus 2:5)*

Enige toevoeging aan Christus is in werklikheid ’n ontkenning van Sy volmaakte verlossingswerk.

3.6. Die Relativering van Waarheid

Paganisme funksioneer gemaklik binne ’n raamwerk waar alle waarhede gelykgestel word. Hierdie denke dring die kerk binne wanneer absolute waarheid as hard of onverdraagsaam bestempel word.

“Want daar sal ’n tyd wees wanneer hulle die gesonde leer nie sal verdra nie.” *(2 Timoteus 4:3)*

Innerlike Verrotting agter Uiterlike Godsdiens Net soos die voorbeeld van die persoon wat nie groente eet nie omdat dit geduurende die ou Testament tyd aan afgode "geoffer" is, fokus die kerk op uiterlike reëls. Ons veg teen Halloween, maar ons aanvaar gierigheid en ego op die kansel. Hierdie skynheiligheid skep ’n "vrot vrug" wat niks meer vir die wêreld te bied het nie. Dit is duidelik dat ons hier by die kern van die saak uitgekom het. Die beeld van die **"Trojaanse perd"** is waarskynlik die mees akkurate manier om die moderne afval te beskryf: dit lyk van buite na 'n geskenk, iets vroliks en aanvaarbaars, maar sodra dit binne die mure van ons huise en harte is, laat dit 'n gees vry wat die ware aanbidding van Christus stelselmatig afbreek.

Wanneer 'n mens so diep na die wortels en die vrugte van hierdie tradisies kyk, besef jy dat daar 'n groot verskil is tussen **godsdiens** (wat dikwels maar net ritueel en tradisie is) en 'n **lewende verhouding** met 'n heilige God.

3.7. Die Gevolge vir die Kerk

Wanneer paganistiese denke ongemerk binne die kerk posvat, lei dit tot ’n sistemiese verskuiwing van Bybels-gegronde geloof na ’n vorm van spiritualiteit wat hoofsaaklik deur

ervaring, kultuur en pragmatisme bepaal word. Hierdie ontwikkeling stem ooreen met die Skrif se waarskuwing dat daar in die laaste dae ’n afvalligheid sal wees waarin mense “die gesonde leer nie sal verdra nie”, maar hulle tot alternatiewe narratiewe en geestelike vervangings sal wend (2 Timoteus 4:3–4). Geestelike oppervlakkigheid word ’n kenmerkende simptoom van hierdie toestand, aangesien geloof nie meer gevorm word deur volharding, gehoorsaamheid en leerstellige standvastigheid nie, maar deur emosionele betrokkenheid en simboliese deelname. Soos Jesus self waarsku, is dit ’n geloof sonder wortel wat tydelik standhou, maar in tye van toetsing faal (Matteus 13:20–21).

Parallel hiermee verswak die gesag van die Skrif as finale norm vir geloof en praktyk. Die Bybel word toenemend herinterpreteer of gerelativeer om by kontemporêre kulturele sensitiwiteite aan te pas, eerder as om die kerk normatief te vorm en te korrigeer. Hierdie proses reflekteer Paulus se beskrywing van mense wat “ag slaan op verleidende geeste en leringe van duiwels” in die laaste tye (1 Timoteus 4:1). Waar Skrifgesag vervang word deur subjektiewe ervaring, word die kerk teologies weerloos teen geestelike misleiding, presies soos Jesus voorspel het dat selfs die uitverkorenes in gevaar sou wees om mislei te word indien dit moontlik was (Matteus 24:24).

Hierdie teologiese verskuiwing lei onvermydelik tot verwarring oor die identiteit en karakter van God. God word nie meer konsekwent verstaan as die heilige, selfopenbarende Skepper wat Hom objektief in Sy Woord bekend maak nie, maar as ’n vae en aanpasbare geestelike konsep wat menslike behoeftes legitimeer. Hierdie vervaging is kenmerkend van eindtydse godsdienstigheid wat “’n gedaante van godsaligheid” het, maar die krag daarvan verloën (2 Timoteus 3:1–5). Waar God se heiligheid vervaag, verloor aanbidding haar Bybelse grondslag en word dit ontkoppel van ontsag, gehoorsaamheid en morele reinheid (Hebreërs 12:14).

Die uiteindelike gevolg is ’n geloof sonder ware bekering en ’n aanbidding sonder heiligheid. Sonde word herdefinieer, die kruis word simbolies afgewater, en verlossing word herlei tot selfbevestiging eerder as radikale transformasie. Hierdie toestand weerspieël Paulus se waarskuwing dat daar ’n kragtige dwaling sal wees waarin mense die leuen glo omdat hulle die liefde tot die waarheid nie aangeneem het nie (2 Tessalonisense 2:9–11). In so ’n konteks verloor die kerk haar profetiese en verlossende roeping: sy raak toenemend relevant binne die wêreld se raamwerke, maar teologies en geestelik irrelevant voor God, wat sy gemeente roep om getrou te bly tot die einde (Openbaring 2:10).

Die kerk raak relevant vir die wêreld, maar irrelevant vir God.

3.8. ’n Oproep tot Onderskeiding en Terugkeer

Die Bybelse antwoord op eindtydse misleiding en die infiltrasie van paganistiese denke in die kerk is nie vreesgedrewe reaksies of wettiese teruggrype na vorme nie, maar ’n doelbewuste en hernude toewyding aan Christus en die gesag van Sy Woord. Die Skrif roep die kerk juis in tye van toenemende geestelike verwarring op tot innerlike vernuwing eerder as uiterlike aanpassing: “En word nie aan hierdie wêreld gelykvormig nie, maar word verander deur die vernuwing van julle gemoed” (Romeine 12:2). Hierdie oproep staan in direkte kontras met eindtydse tendense waarin die kerk versoek word om haar identiteit te herdefinieer volgens kulturele en geestelike druk.

Eindtydsteologie beklemtoon dat die laaste dae gekenmerk sal word deur misleiding wat slegs deur geestelike onderskeiding ontmasker kan word. Daarom word gelowiges opgeroep om voortdurend te toets wat hulle hoor, glo en beoefen (1 Johannes 4:1), aangesien nie alle geestelike manifestasies of leringe uit God is nie. Hierdie onderskeiding is onlosmaaklik verbind aan volharding in die apostoliese leer, aangesien Christus self waarsku dat die misleiding so intens sal wees dat dit, indien moontlik, selfs die uitverkorenes sou verwar (Matteus 24:24). Onderskeiding is dus nie 'n opsionele geestelike gawe nie, maar 'n noodsaaklike roeping vir die kerk in die laaste dae.

'n Ware terugkeer na Bybelse eenvoud, waarheid en heiligheid impliseer nie 'n verwerping van konteks of kultuur nie, maar 'n herbevestiging van die primêre gesag van God se openbaring bo alle ander stemme. Hierdie terugkeer word deur die Skrif beskryf as 'n vasbyt by dit wat van die begin af gehoor is (1 Johannes 2:24) en 'n getroue bewaring van die evangelie wat eenmaal aan die heiliges oorgelewer is (Judas 1:3). In 'n eindtydse konteks waarin kompromie as wysheid en verdraagsaamheid as waarheid voorgestel word, word die kerk geroep om heiligheid na te jaag "waarsonder niemand die Here sal sien nie" (Hebreërs 12:14).

Hierdie oproep tot onderskeiding en terugkeer is uiteindelik eskatologies van aard: dit rig die kerk se fokus nie op korttermyn-relevansie nie, maar op getrouheid tot die einde. Christus se belofte aan Sy kerk is nie ontsnapping van die stryd nie, maar die kroon van die lewe vir dié wat volhard (Openbaring 2:10). Só word die kerk voorberei om staande te bly in 'n tyd van toenemende misleiding, vas geanker in Christus alleen, Sy Woord alleen, en Sy heerlikheid alleen.

Slotgedagte

Paganisme is nie net 'n historiese verskynsel nie; dit is 'n geestelike ingesteldheid wat altyd die mens se hart lok weg van afhanklikheid van God se openbaring. Die ware kerk word nie gemeet aan haar relevansie of ervaring nie, maar aan haar getrouheid aan Christus alleen.

"Aan Hom behoort die heerlikheid in die gemeente in Christus Jesus tot in alle geslagte, tot in alle ewigheid." (Efesiërs 3:21)

3.9. Die Vermenging van Alle Godsdienste met die Christelike Geloof (Sinkretisme)

3.9.1 Wat is Godsdiens-sinkretisme?

Godsdiens-sinkretisme verwys na die doelbewuste of onbewuste vermenging van verskillende godsdienste, spirituele praktyke en kulturele gebruike met die Christelike geloof. Hierdie vermenging is dikwels subtiel: Jesus word nie noodwendig eksplisiet verwerp nie, maar Sy unieke en volmaakte middelaarskap word gerelativeer of herdefinieer. Hy word voorgestel as een van baie paaie, 'n alternatiewe waarheid of bloot 'n spirituele manifestasie onder verskeie moontlikhede. In praktiese terme impliseer sinkretisme dat Christus belangrik geag word, maar nie uniek of genoegsaam vir redding nie.

Hierdie tendens is Skrifgetroue waargeneem in Jesus se waarskuwing aan Sy volgelinge oor die eindtyd: “Kyk toe dat niemand julle verlei nie… want baie sal kom in my Naam en sê: Ek is die Christus, en hulle sal baie mense verlei” (Matteus 24:4–5). Die waarskuwing beklemtoon dat selfs oggendskyn Christelike taal en simbole misleiding kan funksioneer, en dat mense die uniekheid van Christus kan aanvaar sonder om Sy eksklusiewe reddingswerk te erken.

Eindtydsteologies gesien weerspieël godsdiens-sinkretisme die patroon wat Paulus en Johannes voorspel het: ’n afvalligheid waarin mense die waarheid nie liefhet nie en eerder ’n geloofsstelstel aanvaar wat menslike begeertes en sinergie met ander godsdienste bevestig (2 Tessalonisense 2:9–12; 1 Johannes 4:1–3). Die gevaar lê in die feit dat hierdie verskuiwing nie altyd as afvalligheid erken word nie, maar as verdiepte spiritualiteit, verdraagsaamheid of intergodsdiens eenheid. Die kerk wat hierdie tendens toestaan sonder onderskeiding, kan begin om Christus se unieke rol as enigste Middelaar funksioneel te marginaliseer, en word daarom kwesbaar vir geestelike misleiding wat die eindtyd karakteriseer.

3.9.2 Hoe lyk hierdie vermenging vandag?

In die moderne kerk manifesteer godsdiens-sinkretisme dikwels op subtiele, maar betekenisvolle maniere. Hierdie verskynsels sluit in intergodsdiens-eredienste waarin alle gelowe as gelykwaardig beskou word; die idee dat alle gelowe dieselfde God aanbid, bloot onder verskillende name; die gebruik van Christelike taal om nie-Christelike praktyke te regverdig; en die integrasie van Oosterse spiritualiteit, Afrika-voorvaderkultus of New Age-denke binne Bybelse terme. Hierdie tendense bevorder uiterlike eenheid en ervaringsverryking, maar dit gebeur dikwels ten koste van die absolute waarheid van God se Woord en die unieke, allesomvattende werk van Christus.

Hierdie verskuiwing stem ooreen met die eindtydse waarskuwings in die Skrif, waarin Jesus waarsku dat baie valse profete en selfs oggendskyn Christelike leer mense sal mislei (Matteus 24:11, 24–25). Paulus bevestig dat mense in die laaste dae die gesonde leer sal verwerp en eerder leringe sal volg wat hul begeertes en kulturele invloede weerspieël (2 Timoteus 4:3–4). Johannes herinner ons verder dat nie alle geeste uit God is nie en dat selfs geestelike taal misleiding kan dek (1 Johannes 4:1–3).

Die teologiese gevolg van hierdie hedendaagse vorme van sinkretisme is dat die kerk funksioneel leer dat Christelike waarheid relatief is en dat die unieke Middelaarskap van Christus onderhandelbaar is. Die kerk wat hierdie praktyke sonder onderskeiding aanvaar, word kwesbaar vir geestelike misleiding wat die eindtyd karakteriseer, en loop die gevaar om uiterlike relevansie vir die wêreld te verkry terwyl sy geestelike integriteit en heiligheid ondermyn word (Openbaring 2:2–5).

Hierdie benadering bevorder uiterlike eenheid, maar offer waarheid op die altaar van verdraagsaamheid.

3.9.3 Die Bybelse probleem met “alle paaie lei na God”

Die Skrif is konsekwent in haar uitsprake oor die eksklusiewe aard van God se openbaring en die noodsaaklikheid van uitsluitlike toewyding aan Christus. God openbaar Homself op ’n spesifieke wyse en vereis dat mense Hom alleen dien: “Jy mag geen ander gode voor my aangesig hê nie” (Eksodus 20:3). Hierdie beginsel word versterk deur die apostel Petrus en die vroeë kerk, wat bevestig dat daar geen ander Naam onder die hemel gegee is waardeur ons gered moet word nie (Handelinge 4:12). Die idee dat alle godsdienste en geestelike paaie gelykwaardig na God lei, ondermyn hierdie Bybelse eksklusiwiteit en verdoesel die unieke rol van Christus as Middelaar en Verlosser.

Hierdie problematiek het nie net te doen met abstrakte teorie nie, maar raak direkte geestelike realiteite: ’n godsdiens wat deels waar en korrek is, maar terselfdertyd valshede bevat, is nie die waarheid nie en kan gelowiges mislei. Eindtydsteologies gesien stem dit ooreen met Jesus se waarskuwing dat baie mense, selfs onder oggendskyn Christelike leer, mislei sal word deur leringe wat die uniekheid van Christus relatief maak (Matteus 24:4–5, 24). Paulus bevestig dat mense in die laaste dae gelei sal word deur die versoeking om die waarheid teen menslike begeertes en kulturele aanvaarding in te ruil (2 Timoteus 4:3–4).

Die Bybelse probleem met “alle paaie lei na God” is dus fundamenteel: dit aanvaar ’n relativistiese siening van redding, verdoesel sonde en skei nie duidelik tussen waarheid en misleiding nie. In ’n eindtydse konteks, waarin godsdiens-sinkretisme vinnig versprei, vereis die kerk onderskeiding en volharding in die apostoliese leer. Net deur die unieke gesag en Middelaarskap van Christus te erken, kan die kerk getrou bly aan Sy Woord en weerstand bied teen die misleiding van die laaste dae (Openbaring 2:2–5).

Wanneer alle godsdienste as ewe geldig beskou word, word Christus se kruisdood implisiet onnodig verklaar.

3.9.4 Kulturele gebruike versus geestelike kompromie

Nie alle kulturele gebruike of tradisies is inherent sondig nie. Die Skrif onderskei tussen onskadelike kulturele praktyke en daardie gebruike wat funksioneel Christus se unieke posisie as Middelaar ondermyn. Die probleem ontstaan wanneer tradisionele of kulturele praktyke geestelike mag toegeskryf word, bemiddelaars tussen God en mens veronderstel, of vrees, beskerming of seën buite Christus belowe. In sulke gevalle word die kern van die evangelie vervaag, en die kerk raak ontvanklik vir ’n sin van godsdiens wat gedeeltelik waar is, maar steeds funksioneel valsheid insluit.

Jeremia waarsku die volk van God: “So sê die Here: Leer nie die weg van die nasies nie” (Jeremia 10:2). Hierdie Skrifgedeelte beklemtoon dat God sy volk roep om Sy pad en openbaring te volg, nie die geestelike praktyke van ander volke, selfs al lyk dit vroom of tradisioneel, nie. Eindtydsteologies gesien weerspieël hierdie probleem die waarskuwing van Paulus en Johannes dat mense in die laaste dae die waarheid van God sal verwerp en eerder gelei sal word deur tradisie, kultuur en menslike praktyke wat nie met Christus gesentreer is nie (2 Timoteus 4:3–4; 1 Johannes 4:1–3).

Wanneer kulturele gebruike onbeheers en ongekontroleerd in die kerk geïntegreer word sonder onderskeiding, kan dit tot geestelike kompromie lei. Die kerk raak dan kwesbaar vir die soort eindtydse misleiding wat Jesus voorspel het: 'n geloof wat oppervlakkig, ervarings- of kultuur-gedrewe is, maar nie radikaal gegrond in die Woord en die unieke Middelaarskap van Christus nie (Matteus 24:24). Die Bybelse oproep is duidelik: onderskei, toets en hou vas aan die waarheid van God se Woord bo kultuur en tradisie.

Die kerk word geroep om kultuur te **verlos**, nie om dit te **verheilig** nie.

3.9.5 Eenheid sonder waarheid is nie Bybelse eenheid nie

Die strewe na wêreldwye of intergodsdiens eenheid klink in die moderne konteks dikwels aantreklik, maar die Skrif stel duidelik dat ware kerk- en geestelike eenheid altyd gegrond is in waarheid en nie in kompromie of relativisme nie. Jesus self bid vir Sy volgelinge: "Heilig hulle in u waarheid; u woord is die waarheid" (Johannes 17:17). Hierdie gebed beklemtoon dat die eenheid van die kerk nie bloot 'n gevoel van samehorigheid of samewerking is nie, maar 'n eenheid wat veranker is in die openbaring en gesag van God se Woord.

Eindtydsteologies gesien is hierdie klem op waarheid en heiliging veral relevant. In die laaste dae sal daar 'n toenemende druk wees om uiteenlopende godsdienste en spirituele praktyke as gelykwaardig aan te neem en sodoende 'n skyn-eenheid te skep. Paulus waarsku dat mense in sulke tye "die gesonde leer nie sal verdra nie, maar hulle tot fabels sal wend" (2 Timoteus 4:3–4), terwyl Johannes herinner dat selfs oggendskyn geestelike ervarings of leringe misleiding kan bring indien hulle nie met die waarheid van Christus en Sy Woord getoets word nie (1 Johannes 4:1–3).

Die kern van Bybelse eenheid is dus nie kulturele verdraagsaamheid of sinchronisasie van gebruike nie, maar 'n samehorigheid wat voortkom uit gehoorsaamheid aan God se Woord, erkenning van Christus se unieke Middelaarskap en volharding in die waarheid. Sonder hierdie fondament, selfs al lyk die kerk een vir die wêreld, is sy funksioneel uiteenlopende in geloof en geestelike integriteit, en word sy kwesbaar vir die eindtydse misleiding wat die Skrif voorspel (Matteus 24:24; Openbaring 2:2–5).

Waar waarheid prysgegee word, verander eenheid in geestelike misleiding.

3.9.6 Die eindtydse konteks

Die Bybel stel duidelik dat die laaste dae gekenmerk sal word deur 'n vorm van godsaligheid wat oppervlakkig en oënskynlik geestelik lyk, maar waarin die ware krag van God ontbreek. Paulus beskryf hierdie toestand: "Hulle sal 'n gedaante van godsaligheid hê, maar die krag daarvan verloën" (2 Timoteus 3:5). Hierdie waarskuwing dui aan dat mense, selfs binne die kerk, gelei kan word deur uiterlike spiritualiteit en oggendskyn religie, terwyl die hart van die geloof—bekering, gehoorsaamheid en afhanklikheid van Christus—ontbreek.

In die eindtydsteologiese raamwerk stem dit ooreen met Jesus se voorspellings van massiewe misleiding en die opkoms van valse profete wat selfs die uitverkorenes kan probeer mislei

(Matteus 24:24). Die gevaar lê daarin dat uiterlike religieuse vorms, kultuur- of tradisie-gebaseerde praktyke, en selfs Christelike taal gebruik kan word om ’n skyn van heiligheid te skep, terwyl die kern van die evangelie—die unieke Middelaarskap van Christus en die krag van Sy Woord—ontken of afgewater word.

Die implikasie vir die moderne kerk is ernstig: om stand te hou in die laaste dae vereis geestelike onderskeiding, volharding in die apostoliese leer, en ’n herbevestiging van die gesag en krag van Christus. Sonder hierdie geankerheid in waarheid en krag van God, kan die kerk se eenheid, getuienis en heiligheid funksioneel verontagsaam word, selfs al lyk sy uiterlik gesond en relevant (Openbaring 2:2–5).

Godsdiens-sinkretisme berei die wêreld voor vir ’n geloofstelsel waar Christus se heerskappy vervang word deur ’n universele, mensgesentreerde spiritualiteit.

3.9.7 ’n Oproep aan die Kerk

Die Kerk se primêre roeping is nie om alle gelowe of kulturele praktyke te akkommodeer nie, maar om die waarheid van God in liefde te verkondig en Sy unieke Middelaarskap deur Christus te handhaaf. Paulus herinner die gemeente aan hierdie onwrikbare kern: “Want ons kan niks teen die waarheid doen nie, maar net vir die waarheid” (2 Korintiërs 13:8). Hierdie beginsel beklemtoon dat die Kerk se invloed nie berus op kompromie of sinchronisasie met ander gelowe nie, maar op die getroue aanbieding van die Woord en die vervulling van haar apostoliese roeping.

Eindtydsteologies gesien word hierdie oproep besonder relevant in ’n tyd waarin die laaste dae gekenmerk sal word deur misleiding, vals spiritualiteit en godsdiens-sinkretisme (2 Timoteus 3:1–5; Matteus 24:24). Die Kerk word geroep om onderskeiding toe te pas, kulturele en ervaringsgebaseerde invloede te toets aan die Woord, en liefdevol, maar vasberade, die waarheid te handhaaf. Die geloofsgemeenskap wat hierdie oproep ignoreer, loop die gevaar om die kern van die evangelie te kompromitteer en sodoende funksioneel deel te word van die eindtydse misleiding wat die Skrif voorspel (Openbaring 2:2–5).

Hierdie oproep beklemtoon dat ware geestelike eenheid nie berus op relatiewe waarheid of uiterlike samewerking nie, maar op ’n gedeelde toewyding aan die openbaring van God, Sy Woord en Sy verlossingsplan in Christus. Die Kerk se taak in die laaste dae is daarom om nie slegs te waak teen vals leringe nie, maar ook om die geloof in Sy suiwerheid en krag te handhaaf, sodat die lig van Christus in ’n tyd van toenemende duisternis onwankelbaar bly.

Getrouheid aan Christus sal noodwendig bots met ’n wêreld wat kompromie verkies bo waarheid.

Slotgedagte

Die vermenging van alle godsdienste met die Christelike geloof is nie ’n teken van geestelike volwassenheid nie, maar van afvalligheid van Bybelse onderskeiding. Christus laat Hom nie vermeng nie. Hy is Here van alles, of Hy is glad nie Here nie.

“Kies dan vandag wie julle wil dien.” (Josua 24:15)

4. Hoekom verlaat mense die kerk?

Die vraag wat ondersoek word, is: **Waarom gooi mense God saam met die christelike kerk weg, net soos 'n baba met die badwater?** Wanneer die kerk die wêreld oproep om "bekeer jou", hoor die wêreld dikwels eintlik: *"Word soos ons."* Die wêreld sien dan die kerk as net so kwaad, gulsig en ontrou soos hulle, maar boonop skynheilig. Die Bybel sê dat die oordeel by die huis van God begin: "Want die oordeel begin by die huis van God" (1 Petrus 4:17). Die kerk kan nie die wêreld werklik roep tot bekering as sy eie lewens nie berou en gehoorsaamheid toon nie.

Die moderne paganisme groei nie omdat dit noodwendig beter is nie, maar omdat dit dikwels eerliker is oor sy foute as wat die kerk is. Die enigste manier waarop die "God van Noag en Abraham" weer sigbaar kan word, is as Christene ophou baklei oor rituele en begin lewe volgens die gehoorsaamheid wat God vereis. Wanneer die kerk sy "vrot kolle" – twis, skynheiligheid en magsbegeerte – aan die wêreld openbaar, is dit geen wonder dat die wêreld sê: *"Nee dankie, ek sal eerder my eie pad (paganisme) soek nie."*

Narsisme: Die prediker se naam op sy advertensie plakaate is groter as Jesus s'n.

A. Waarskuwings oor Dwaalleraars

Paulus en Petrus waarsku herhaaldelik dat mense binne die geloofsgemeenskap die waarheid sal verdraai om volgelinge agter hulle aan te trek:

- **Handelinge 20:29-30**: "Ek weet dat daar na my vertrek wrede wolwe onder julle sal indring wat die kudde nie sal spaar nie. Ja, uit julle eie geledere sal daar manne opstaan wat die waarheid verdraai om die dissipels agter hulle aan te lok."
- **2 Petrus 2:1**: "Maar daar was ook valse profete onder die volk, net soos daar ook onder julle valse leraars sal wees wat verderflike dwaalleer heimlik sal invoer..."

Hierdie waarskuwings wys dat die gevaar nie net van buitenaf kom nie, maar dikwels binne die kerk self wortel skiet.

B. Die Verskuiwing na "Lekker-luister" Teologie

Een van die mees opvallende kenmerke van die moderne kerk is dat mense nie meer die harde waarheid wil hoor nie. Paulus verduidelik aan Timoteus:

- **2 Timoteus 4:3-4**: "Want daar sal 'n tyd kom wanneer hulle die gesonde leer nie sal verdra nie, maar omdat hulle in hulle gehoor gestreel wil wees, vir hulle 'n menigte leraars sal versamel volgens hulle eie begeerlikhede, en die oor sal afkeer van die waarheid en hulle sal wend tot fabels."

Hierdie tendens lei tot oppervlakkige geloof en ’n fokus op emosionele bevrediging eerder as op gehoorsaamheid aan God.

C. Geestelike Misleiding in die Laaste Dae

Die Bybel voorspel dat hierdie afval nie net deur woorde sal plaasvind nie, maar ook deur bonatuurlike misleiding en geestelike ervarings wat nie van God afkomstig is nie:

- **1 Timoteus 4:1**: “Maar die Gees sê uitdruklik dat in die laaste tye sommige van die geloof afvallig sal word en verleidende geeste en leringe van duiwels sal aanhang.”
- **2 Tessalonisense 2:3**: “Laat niemand julle op enige manier mislei nie, want eers moet die afval kom en die mens van sonde geopenbaar word, die seun van die verderf.”

Sulke misleiding is ’n belangrike rede waarom mense die kerk verlaat of die geloof verwerp.

D. Die Verlies aan Krag en Heiligheid

Die Skrif waarsku dat mense die uiterlike vorm van godsdiens kan behou (kerkbywoning, liedere sing), maar dat die werklike krag van God in hulle lewens ontbreek:

- **2 Timoteus 3:1-5**: “Maar weet dit, dat daar in die laaste dae swaar tye sal kom. Want die mense sal liefhebbers van hulleself wees, liefhebbers van geld, hoogmoedig, trots, lasteraars, ongehoorsaam aan hul ouers, ondankbaar, onheilig, sonder liefde, onverzoenlik, lasteraars, ongebeheerste, wreed, liefhebbers van genot eerder as liefhebbers van God; mense wat ’n gedaante van godsvrug het, maar die krag daarvan verloën het.”

Hierdie profetiese beskrywing help ons verstaan waarom die kerk se getuienis dikwels ongeloofwaardig word vir die wêreld en waarom mense hul heil elders soek.

4.1 Die "Uiterlike" Teenoor die "Innerlike"

In die moderne kerk is die stryd oor uiterlike rituele, soos die metode van doop of die presiese uitvoering van die nagmaal, dikwels ’n rookskerm. Terwyl gelowiges baklei oor die hoeveelheid water of die presiese volgorde van rituele, word die werklike doel van die geloof – die vrug van die Gees in die hart van die gelowige – dikwels geïgnoreer. Jesus het die Fariseërs gewaarsku oor hierdie gevaar: “Maak julle buitekant van die beker skoon, maar binne is dit vol roof en onreinheid” (Matteus 23:25). As iemand Sondag die nagmaal bedien, maar Maandag steeds haat, nyd of onstuitbare begeertes dra, word die sakrament ’n leë ritueel—’n uiterlike handeling sonder ’n veranderde hart. Hierdie praktyk het ’n parallel met paganistiese rituele: ’n skynbaar heilige handeling sonder geestelike krag.

A. Die Verminkte Woord

Wanneer kerke Bybeltekste begin aanpas of vertaal om hul eie sondes of teologiese voorkeure te regverdig, pleeg hulle geestelike vervalsing. Paulus waarsku: “Maar al sou ons of ’n engel uit die hemel julle ’n evangelie verkondig wat anders is as wat ons julle verkondig het, laat dit vervloek wees” (Galasiërs 1:8). Hierdie praktyk lei dikwels tot vals evangelies, vals profesieë en voorspellings oor die eindtyd wat nooit werklik vervul word nie. Die Woord van God word so ’n spieël wat verdoesel eerder as verlig, en die kerk verloor haar geloofwaardigheid in die oë van die wêreld.

B. Die Kerk as ’n “Hofsaal”

Wanneer Christene mekaar in wêreldse howe vervolg oor bates, kerkgeboue of naamregte, word die evangelie se getuienis ondermyn. Paulus sê: “Is dit nie reeds ’n nederlaag vir julle dat julle regsake teen mekaar het nie?” (1 Korintiërs 6:7). Die wêreld sien dan nie die liefde van Christus nie, maar die arrogansie van die mens, en die kerk se morele en geestelike gesag word bevraagteken.

C. Die Gebreekte Verbond

Voorbeelde van personele en geestelike inkonsekwensie ondermyn die geloof. ’n Prediker wat sy eie huweliksgelofte breek, maar ander leer oor getrouheid, illustreer hoe die evangelie tot ’n intellektuele speletjie kan verval in plaas van ’n lewende verhouding met God. Soos die Bybel leer, kan ’n mens wat sy eie belofte aan God minag, nie ander regtig leer oor lojaliteit en gehoorsaamheid nie (Psalm 15:4; Jakobus 5:12).

D. Vals Gees wat voorgehou word as die “Heilige Gees”

Die misbruik van die idee van die Heilige Gees kom dikwels voor wanneer mense sê: “Die Here sê” terwyl hulle eintlik hulle eie begeertes en gedagtes volg om gehoorsaamheid te bewerkstellig. Hierdie sogenaamde “Privaat Vals Gees” lei tot geestelike misleiding en manipulasie, wat die kerk se integriteit ondermyn en mense van die ware Krag van God weglei (Matteus 7:15; 1 Johannes 4:1–3).

E. Die Sondige Wêreld

Die kerk leef nie net in ’n sondige wêreld nie, maar raak dikwels self verweef met die wêreld se praktyke. Gedurende die week kan gelowiges in sonde betrokke wees, terwyl hulle Sondae die Heilige Sakramente bedien, bid en mense roep tot bekering. Sommige soek selfs hulp by mediums en waarsegters, soos Koning Saul, wat sy geloof probeer kombineer met bonatuurlike praktyke (1 Samuel 28). Hierdie inkonsekwensie vernietig die kerk se getuienis en maak dit maklik vir die wêreld om God en die Christelike geloof af te wys.

4.2 Die Kerk as 'n "Besigheidskultuur"

In die moderne tyd het baie kerke begin lyk soos besighede met ’n Christelike logo. Die fokus val dikwels op inkomste, bemarking en organisatoriese groei, eerder as op geestelike vernuwing en gehoorsaamheid aan God. Die Bybel beklemtoon dat die “God van Noag en Abraham” nie in ’n besigheid woon nie, maar by die berouvolle en die nederige van gees:

“Want so sê die Hoë en Verhewe, wat ewig woon, wiens Naam heilig is: Ek woon in die hoogte en heiligheid, maar ook by die bedroefde en nederige van gees…” (Jesaja 57:15). Wanneer die kerk hierdie roeping ignoreer, verloor sy die geloofwaardigheid van die evangelie en word mense afgedryf na alternatiewe geestelike soeke.

A. Die Teologie van Gierigheid (Welvaartsevangelie)

Baie moderne kerke het die evangelie verdraai tot ’n soort beleggingskema, bekend as die welvaartsevangelie. Hulle leer dat finansiële bydraes aan die kerk of prediker God se seën oor die individu sal bring. Hierdie benadering kontrasteer duidelik met die lewe van Jesus: “Die jakkalse het gate en die voëls van die hemel neste, maar die Seun van die mens het geen plek waar Hy sy kop kan neerlê nie” (Matteus 8:20). Wanneer die wêreld ’n prediker sien leef in weelde, beskou hulle hom dikwels as ’n CEO wat die “godsdienstige mark” suksesvol manipuleer, eerder as ’n dienaar van Christus.

B. Die Kerk as “Franchise”

Groot kerkbewegings word dikwels soos besigheidstakke bestuur, waar die fokus val op lidmate-getalle, inkomste en handelsmerk-bemarking. Die gevolg is dat die “skape” soos kliënte hanteer word: as hulle nie meer bydra nie of vrae vra, word hulle vervang deur nuwe lidmate. Hierdie benadering versterk die wêreld se siening dat die kerk nie geestelik onderskei nie, maar net ’n industrie soos vermaak of bankwese is (1 Timoteus 6:5).

C. Die Misbruik van die “Tiende”

In sommige kerke word die predikers se welvaart aan die lidmate se bydrae gekoppel, dikwels deur druk of manipulering. Dit kan veral arm gelowiges benadeel en lei tot finansiële uitbuiting. Paulus se voorbeeld herinner ons aan die etiese standaard: hy het as tentmaker gewerk sodat hy niemand tot las sou wees nie (2 Tessalonisense 3:8). Petrus waarsku teen sulke gierige leiers: “In hulle gierigheid sal hulle julle met uitgedinkte stories uitbuit. Hulle vonnis is egter lankal reeds gereed…” (2 Petrus 2:3). Hierdie vorm van finansiële misbruik bring die evangelie in diskrediet en bevorder die indruk dat die kerk hoofsaaklik oor geld en mag gaan.

D. Waarom dit Paganisme Bevorder

Wanneer die kerk ’n fokus op geld, mag en uiterlike sukses toon, verloor mense vertroue in die geloof. Hulle sê: *“As dit is hoe die Christelike God lyk, wil ek niks met Hom te doen hê nie.”* Hierdie teleurstelling lei dikwels tot ’n toevlug tot paganisme, natuur-spiritualiteit of ander alternatiewe, waar daar geen “toegangsfooie” of materiële prestasie-etikette is nie. Die wêreld verwar die misbruik van die kerk met die karakter van God Self, en so word die getuienis van die evangelie ondermyn (Mattheus 23:23; Lukas 6:38).

4.3 Die Predeker: "Ek weet wat ek glo” en "Ek lees wat ek glo" en die gemeente “Glo wat ek lees”.

In die moderne kerk kom daar dikwels ’n spanning voor tussen persoonlike oortuiging en die gesag van die Skrif. Predikers wat sê: *“Ek weet wat ek glo”* dwing die Bybel om by ’n voorafbepaalde preek of leerstelling in te pas, eerder as om die mense met die Woord van God te lei. Hierdie benadering bring die gevaar van subjektiewe interpretasie in die kerk en laat die gemeente blootgestel aan halfwaarhede of selfs misleiding.

A. Die Botsing tussen Dogma en Skrif

Wanneer predikers Bybelverse gebruik om ’n voorafbepaalde dogma te ondersteun, verloor hulle die groot prentjie van God se openbaring. Matteus 24:29-31 herinner ons dat die Skrif konsekwent en duidelik is: *“Dadelik na die verdrukking... kom die Seun van die mens en word die uitverkorenes bymekaargemaak.”* Moderne predikers wat nie die teks kan verduidelik nie, val dikwels terug op die houding: *“Dit is maar wat ek glo.”* Hierdie benadering ondermyn die gesag van die Woord en bring die gemeente in gevaar om ’n vervormde beeld van God te ontvang.

B. Die “Dowe” oor die Skrif

As predikers nie die Bybel as ’n eenheid bestudeer nie, kap en plak hulle versies van tekste om mense te beïndruk, bang te maak of gerus te stel. Hulle verloor die verstaan van God se plan en die groot prentjie van die eindtydse profesieë. Wanneer die herder nie die pad ken nie, hoe kan hy die skape lei? Paulus waarsku teen sulke misleiding: *“Maar ondersoek alles en behou die goeie”* (1 Tessalonisense 5:21). ’n Prediker wat selfs basiese profesieë van Jesus nie kan verbind met sy eie lering nie, kan óf mense mislei óf self mislei wees.

C. Hoe gaan die sondaar weet?

Vir die gelowige of oningeligte persoon in die kerkbank is die gevolge hartverskeurend. As hulle luister na iemand wat:

1. Nie die Bybel ken nie,
2. Sy eie geloftes verbreek,
3. Net vir geld of getalle preek,

dan sal daardie gelowige nooit die ware God leer ken nie. In plaas daarvan word ’n “verwaterde” weergawe van God aangebied, wat nie die krag het om te red nie. Romeine 10:14 beklemtoon die noodsaaklikheid van korrekte prediking: *“Hoe kan hulle Hom aanroep in wie hulle nie geglo het nie? En hoe kan hulle glo in Hom van wie hulle nie gehoor het nie? En hoe kan hulle gehoor het sonder ’n prediker?”*

D. Die “Paganisme” van Onkunde

Hierdie gebrek aan kennis en integriteit onder predikers is ’n vorm van paganisme omdat die Woord van God vervang word deur tradisie, kommentare, media of menslike opinie. Die aanbidding verskuif van die lewende Woord na die “stelsel” van ’n denominasie of ’n persoonlike interpretasie. Jesaja waarsku teen hierdie gevaar: *“Hul hart is ver van My af; hulle aanbid My in leë rituele”* (Jesaja 29:13). Die gevaar van hierdie pseudo-geleerde benadering is dat die gemeente, eerder as geestelik gebou te word, blootgestel word aan misleiding, oppervlakkige leer en ’n vervormde beeld van God.

4.4 Gebeure oor die stand van die moderne kerk

In die hedendaagse kerk sien ons dikwels hoe mense meer vertrou op mensgemaakte sisteme as op die Woord van God Self. Hierdie tendens illustreer die dieper probleme van paganistiese denke binne die geloofsgemeenskap en hoe dit die getuienis van Christus ondermyn.

A. Die "Afgod" van die Sisteem

Wanneer predikers of gelowiges vasgevang raak in verdraaide studiemateriaal of 'n spesifieke kommentaar, kan daardie materiaal hul "nuwe Bybel" word. Hulle glo nie meer in die gesag van God se Woord nie: *"So sê die Here,"* maar eerder in: *"So sê my studiegids."* Wanneer jy hierdie kommentare langs mekaar sit en teenstrydighede uitwys, word diegene wat hul sekuriteit in 'n mensgemaakte sisteem geplaas het, gedwing om te dink—'n gevaarlike proses vir iemand wat sy geloof op 'n skynveiligheid baseer (Kolossense 2:8). Hierdie afhanklikheid van menslike interpretasies in plaas van die lewende Woord is 'n subtiele vorm van paganistiese aanbidding.

B. Woede as 'n Verdedigingsmeganisme

Wanneer predikers nie 'n logiese of Skrifgebaseerde antwoord kan gee nie, reageer hulle dikwels met aggressie of emosionele uitbarstings. In die sielkunde word dit erken as 'n verdedigingsmeganisme, maar Bybels gesien is dit 'n reaksie teen die waarheid. Wanneer die prediker "tools uit die kot" gooi om kritiese vrae te hanteer, probeer hy die stem wat hom aankla stilmaak. Die Bybel waarsku teen 'n sulke reaksie: *"Toets die geeste of hulle uit God is"* (1 Johannes 4:1). 'n Prediker wat op hierdie manier reageer, demonstreer nie die krag van die Heilige Gees nie, maar die duisternis van sy eie hart (Jakobus 1:19-20).

C. Die Vertrapte Woord

Predikers wat die integriteit van die Skrif aanpas of "skeur" om hul eie narratief te pas, toon 'n gebrek aan ontsag vir die Boek en sy Outeur. Wanneer die fisiese Boek nie respekteer word nie, is dit 'n duidelike teken dat die persoon die heiligheid van God Self nie eer nie (Psalm 119:105). Die Woord van God kan nie manipuleer word sonder gevolge nie; die prediker wat dit doen, bedryf 'n vorm van geestelike misleiding.

D. Waarom dit "Paganisme" is

Antieke heidense priesters het dikwels emosioneel en gewelddadig gereageer wanneer hul gode nie "geantwoord" het nie, soos die Baäl-priesters op die berg Karmel (1 Konings 18:27). Op soortgelyke wyse kan 'n prediker wat sy eie god van studiemateriaal geskep het, met woede en aggressie reageer wanneer die ware Woord hom uitdaag. Hierdie gedrag is 'n moderne vorm van paganisme: aanbidding van 'n selfgeskepte god eerder as die lewende God van die Skrif.

E. Jou posisie as die "Skeptiese" Soeker

Die Bybel leer ons om die geeste te toets en die geopenbaarde waarheid van God te onderskei van valsheid (1 Johannes 4:1). Die feit dat predikers swak presteer in hierdie toets is ’n massiewe waarskuwingsteken. Dit sê vir jou dat die lig wat hulle uitstraal, eintlik duisternis is, en dat die geestelike veiligheid van die gemeente afhanklik is van waaksaamheid en onderskeiding, nie van mensgemaakte sisteme of gesag nie (Matteus 7:15-20).

4.5 Oorsaak en Gevolg

Die wêreld verwerp God dikwels nie omdat hulle Hom “gevind en te lig bevind het” nie, maar omdat die verpakking waarin Hy aangebied word—die moderne Christendom—bedorwe en misleidend is. Die getuienis van die kerk word dikwels swaarder gewig gegee as die Woord Self, en wanneer die ambassadeurs van God tekortskiet, lei dit tot ’n logiese, maar verkeerde gevolgtrekking by die wêreld: dat God nie bestaan of nie aanbid werd is nie.

A. Die “Vervalste Beeld” (Die Skandaal van Verteenwoordiging)

Die wêreld leer God nie persoonlik ken nie; hulle kyk na Sy ambassadeurs—predikers en gelowiges. Wanneer hierdie ambassadeurs hulle eie geloftes verbreek (soos huwelike of kansel-beloftes), geldgierig is en selfs armes uitbuit, of die vrugte van die vlees dra gedurende die week, is die logiese gevolg vir die wêreld: *“As die volgelinge so lyk, kan die God nie bestaan nie, of Hy is nie die aanbid werd nie”* (Romeine 2:21-22). Hierdie vals verteenwoordiging ondermyn die evangelie se gesag en lei mense weg van die Ware God.

B. Die Intellektuele Bedrog (Die Onkunde van die Kansel)

Wanneer predikers die Bybel nie kan verduidelik nie en vrae reageer met woede, dogma of emosionele beheer, verloor die kerk sy intellektuele en morele geloofwaardigheid. Die wêreld verwerp dan die Christendom omdat dit onlogies, teenstrydig en onbegryplik voorkom. Soos Paulus waarsku: *“Hoe kan hulle Hom aanroep in wie hulle nie geglo het nie? En hoe kan hulle glo in Hom van wie hulle nie gehoor het nie?”* (Romeine 10:14). Die gevolg is dat mense die “baba” (God) saam met die “badwater” (verdraaide teologie) uitgooi.

C. Die God van “Gerieflikheid” vs. Die God van Abraham

Die moderne kerk het probeer om God aanpasbaar te maak vir die kulturele en sosiale vereistes van vandag. Hierdie strategie kan ’n paradox skep: deur God soos die wêreld te laat klink, verloor die kerk sy unieke roeping. As die boodskap van die kerk dieselfde is as dié van die wêreld—*“geen oordeel nie,” “ek is so gebore”*— vra mense logies: *“Hoekom het ek julle nodig? Ek kan dieselfde by ’n sielkundige of op sosiale media kry”* (Jesaja 5:20-21). Hierdie aanpassing ondermyn die uniekheid en gesag van die Christelike God.

D. Die Krag van die “Mandjie” van Skynheiligheid

Wanneer die wêreld die stryery oor rituele (soos doop en nagmaal) en magstryd (hofsake, afstigtings) sien, sien hulle godsdiens as ’n stelsel van beheer, ego en uiterlike vertoon. Die gevolg is dat paganisme of alternatiewe spiritualiteit as ’n meer “egte” opsie voorkom.

Hierdie fenomenon bevestig dat die afwesigheid van heiligheid en integriteit binne die kerk mense na die wêreld toe dryf (Mattheus 23:27-28).

E. Die Waterdigte Opsomming

Die wêreld verwerp God saam met die Christendom omdat die kerk ’n mensgemaakte beeld van God geskep het—’n God wat geld soek, geloftes breek, onkundig is en selfgesentreerd leef. Wanneer hierdie “mensgemaakte God” faal, verwerp mense die konsep van God in sy geheel, omdat hulle nooit die Ware, Onveranderlike God van Noag en Abraham ontmoet het nie (Hebreërs 13:8). Hulle het slegs ’n “Super Pastoor” ontmoet wat die Bybel op die ashoop gooi as hy uitgedaag word. Die Christendom het so ’n “toegangsmuur” geword eerder as ’n “deur,” en mense het moeg geword om teen die muur vas te loop.

F. Kliek of “Binnekring” onder die Bestuur

In sommige kerke beskerm ’n binnekring die prediker teen verantwoordelikheid. Hierdie strukture gebruik hul invloed om die uiterlike fasade van die kerk te bou, eerder as om die gemeente geestelik te lei. Die resultaat is ’n stelsel waar integriteit, waarheid en verantwoordelikheid opgeoffer word, en waar die wêreld die kerk sien as ’n instelling eerder as ’n weerspieëling van God se karakter (Jesaja 1:23; Mattheus 23:5-7).

---

5. Ander gebruike wat mense laat twyfel en skepties na die kerk kyk

5.1. Val in die Gees onder gebed

Hierdie verskynsel staan in kerklike kringe algemeen bekend as om **"geval in die Gees"** te wees (of in Engels, *Slain in the Spirit*). Alhoewel dit vandag baie algemeen is in Pinkster- en Charismatiese kerke, is die geskiedenis en die oorsprong daarvan nogal fassinerend.
Kundalini: word vergelyk met die geruk en val in kerke met "Kundalini-energie" uit Hindoeïsme wat weer teruggaan na paganisme.

A. Historiese Oorsprong (Die "Revivals")

Die verskynsel het nie in die vroeë kerk begin nie, maar het tydens groot herlewings (*revivals*) in die 18de en 19de eeu na vore gekom:

- **Die Great Awakening (1700's):** Tydens die prediking van mense soos Jonathan Edwards en George Whitefield het mense fisies neergeval onder die krag van hulle skuldigbeving oor sonde.
- **The Cane Ridge Revival (1801):** Hier het duisende mense neergeval in wat hulle "the falls" genoem het. Dit was dikwels 'n onbeheerde reaksie op intense emosionele en geestelike ervarings.
- **Maria Woodworth-Etter (1880's):** Sy was een van die eerste predikers wat bekend was daarvoor dat mense in "transe" gegaan het en neergeval het tydens haar dienste.

B. Die Rol van "Catchers" (Vangers)

Die gebruik van mense wat agter die persoon staan om hulle te vang, is 'n relatief **moderne praktiese toevoeging**.

- In die vroeë herlewings het mense eenvoudig neergeval waar hulle gestaan het, dikwels op die grond of tussen banke.
- Soos die verskynsel meer "georganiseerd" geword het in die 20ste eeu (veral deur genesingsevangeliste soos Kathryn Kuhlman en later Benny Hinn), het kerke **"catchers"** begin gebruik om beserings en regsuitdagings (soos eise vir mediese koste) te vermy.
- Dit het mettertyd deel van die "liturgie" of verwagting geword: as iemand vir jou bid, is daar reeds iemand agter jou gereed, wat sielkundig die boodskap stuur dat dit "veilig" is om te val.

C. Teologiese Regverdiging vs. Kritiek

Mense wat hierdie praktyk ondersteun, verwys dikwels na Bybelse figure wat voor die teenwoordigheid van God neergeval het:

- **Esegiël** het op sy gesig geval toe hy die heerlikheid van die Here sien (Esegiël 1:28).
- **Die Romeinse soldate** het agteruit geval toe Jesus in die tuin van Getsemane gesê het "Dit is Ek" (Johannes 18:6).
- **Saulus (Paulus)** het van sy perd afgeval op die pad na Damaskus (Handelinge 9:4).

Die Kritiek: Kritici wys egter daarop dat in die meeste Bybelse voorbeelde, mense **vooroor** geval het uit ontsag of vrees (aanbidding), terwyl die moderne praktyk byna uitsluitlik **agteroor** is. Daar is ook kommer dat dit dikwels 'n vorm van groepsdruk of hipnose kan wees eerder as 'n direkte werk van die Heilige Gees.

1 Vooroor val: Die Postuur van Aanbidding

Jy is heeltemal reg oor Esegiël. In die Bybel is die normale reaksie op die heilige teenwoordigheid van God om **vooroor** (op die gesig) te val. Dit is 'n vrywillige of instinktiewe daad van uiterste nederigheid en respek.

- **Wie het nog so geval?**
  - **Abraham:** Toe God aan hom verskyn het (Genesis 17:3).
  - **Moses en Aäron:** Toe hulle die heerlikheid van die Here gesien het (Numeri 16:22).
  - **Josua:** Voor die Bevelvoerder van die leër van die Here (Josua 5:14).
  - **Die Dissipels:** Op die Berg van Verheerliking (Matteus 17:6).
  - **Jesus self:** In die tuin van Getsemane het Hy op sy aangesig geval om te bid (Matteus 26:39).
- **Die Betekenis:** Dit simboliseer dat die mens niks is voor die Skepper nie. Dit is 'n bewuste erkenning van God se grootheid.

2. Agteroor val: Vrees en Oordeel

Jou interpretasie van die Romeinse soldate (Johannes 18:6) as 'n negatiewe reaksie strook met baie teologiese sienings. In die Bybel is "agteroor val" amper sonder uitsondering 'n teken van **oordeel, verwerping of vrees**, nie van seën nie.

- **Die Soldate:** Hulle het nie gekom om te aanbid nie; hulle het gekom om te arresteer. Toe Jesus die goddelike Naam ("Ek is") uitspreek, was die krag daarvan vir hulle 'n afstoting, nie 'n uitnodiging nie.
- **Eli:** Hy het agteroor geval en sy nek gebreek toe hy hoor die ark van God is gesteel (1 Samuel 4:18).
- **Jesaja se Profesie:** Jesaja 28:13 sê dat God se woord vir die ongehoorsames soos 'n struikelblok sal wees sodat hulle "heengaan en agteruit struikel en verbreek en verstrik en gevang word."

3. Die Behoefte aan "Vangers" (Beskerming)

Jou vraag oor die behoefte aan beskerming raak die kern van die moderne kontroversie.

- **Bybelse Verskil:** In die Bybel, wanneer mense deur God "getref" is of neergeval het, was daar nooit sprake van mense wat reggestaan het om hulle te vang nie. Hulle het geval waar hulle was. Die Bybel meld ook nie dat iemand hulself beseer het wanneer dit werklik 'n Goddelike ontmoeting was nie.
- **Die Menslike Element:** As die Heilige Gees iemand laat val, sou 'n mens logieserwys dink dat dieselfde Gees die persoon kan bewaar. Die feit dat "vangers" nodig is, suggereer dikwels twee moontlikhede:
    1. Dit is 'n **praktiese voorsorgmaatreg** vir 'n emosionele reaksie (mense wat hulself laat gaan).
    2. Dit is **ritueel**: Dit skep 'n verwagting dat jy *moet* val. Sonder 'n vanger voel die persoon dalk onveilig en bly staan, wat impliseer dat die val deels 'n sielkundige besluit is.

4. Die Aard van die Heilige Gees

Die Bybel beskryf die Heilige Gees as die **Parakletos** (Trooster, Helper, Advokaat). Sy werk is om lewe te gee, te lei en te beskerm.

- **Selfbeheersing:** Een van die vrugte van die Gees is juis **selfbeheersing** (Galasiërs 5:22-23). 'n Manifestasie wat veroorsaak dat iemand totale beheer oor hul liggaam verloor tot op 'n punt van lewensgevaar (soos verdrinking), bots met die beginsel dat die gees van die profeet aan die profeet onderworpe is (1 Korintiërs 14:32). God is 'n God van orde, nie van wanorde of gevaar nie.

5. Is dit Goddelike Krag of Menslike Suggestie?

As ons kyk na die situasie in die doopwater, moet ons vra: "Wie word hier verheerlik?"

- Wanneer mense agteroor val in water, verskuif die fokus onmiddellik van die betekenis van die doop (identifikasie met Christus se dood en opstanding) na die **drama** van die oomblik.
- In die Bybel het Johannes die Doper en die dissipels duisende mense gedoop. Daar is **geen rekord** in die Skrif van enigiemand wat tydens 'n doop bewusteloos geraak het of agteroor geval het nie. Inteendeel, die doop was 'n doelbewuste, bewuste belydenis.

6. Die Gevaar van "Chaos" in die Kerk

Die vraag, "Hoekom wou die Heilige Gees mense beseer?", is 'n kragtige retoriese punt. Dit dwing 'n mens om te erken dat God nie teen Homself sal werk nie.

- As die persoon 'n opdrag van God om lewe en gehoorsaamheid te simboliseer, sou die Gees nie 'n manifestasie veroorsaak wat daardie selfde persoon in fisiese gevaar stel nie.
- Dit herinner aan die waarskuwing in **1 Korintiërs 14:40**: *"Laat alles ordelik en op sy plek geskied."*

7. Waar kom die krag dan vandaan?

As dit nie die Heilige Gees is wat mense wil "beseer" nie, wat gebeur dan in daardie oomblik? Teoloë en sielkundiges wys dikwels op:

- **Massahisterie of Emosionele Ontlading:** Die atmosfeer by sulke dienste word dikwels opgesweep deur musiek en herhalende gebede, wat mense in 'n ligte staat van trans kan plaas.
- **Geestelike Misleiding:** Soos ons vroeër bespreek het oor "paganisme," kan vreemde geeste manifestasies naboots wat lyk na krag, maar wat eintlik chaos en vrees saai.
- **Geleerde Gedrag:** Mense doen wat hulle sien ander doen. As die verwagting geskep word dat jy "iets moet voel" tydens die doop, sal die liggaam dikwels reageer op daardie sielkundige druk.

Gevolgtrekking

God is nie 'n God van verwarring nie. Om mense die wat val moet "red" omdat hulle sogenaamd deur God aangeraak is, maak van die heilige sakramente van die kerk 'n spektakel wat eerder aan heidense rituele herinner as aan die kalm, diep vrede van die Evangelie.

Dink jy hierdie tipe manifestasies skrik mense af van die werklike boodskap van die doop, of trek dit juis meer mense wat op soek is na 'n "ervaring"?

5.2. “Showman”. Die Super pastoor Swaai sy arm en skares val voor hom neer

A. Die Bron van Krag: God of die "Showman"?

In die Bybel word die krag van God nooit as 'n "towerstaf" gebruik wat die apostels kon rondswaai vir effek nie.

- **Petrus en Johannes:** Toe hulle die verlamde man genees het, het hulle gesê: *"Hoekom kyk julle so na ons asof ons deur ons eie krag of godsvrug hierdie man laat loop het?"* (Handelinge 3:12).
- **Die Moderne Kontras:** In hierdie videos is die prediker die middelpunt. Hy swaai sy arm, hy blaas in die mikrofoon, hy "gooi" die krag. Dit skep die indruk dat die krag in die **mens** sit en nie in God nie. Dit grens aan towery (simonie), soos Simon die towenaar wat gedink het hy kan die gawe van God met geld koop om dieselfde "toertjies" te doen (Handelinge 8).

B. Die Psigo-Sosiale Meganisme (Hoekom val hulle?)

As dit nie die Heilige Gees is nie, wat sien ons dan op die video? Kundiges op die gebied van sielkunde en massadinatika wys op drie dinge:

- **Massahisterie en Suggestie:** Wanneer 'n mens in 'n hoogs gelaaide emosionele omgewing is (harde musiek, herhalende ritmes, 'n charismatiese leier), word jou brein meer ontvanklik vir suggestie. As die pastoor skree "Vat dit!", reageer die senuweestelsel dikwels instinktief.
- **Groepsdruk (Social Conformity):** Niemand wil die een wees wat bly staan as almal om hulle neerslaan nie. Dit skep 'n onbewuste druk om deel van die "ervaring" te wees sodat jy nie as "geestelik dood" of "weerstandig" beskou word nie.
- **Aangeleerde Gedrag:** In hierdie kerke word jy geleer dat om te val gelykstaande is aan "die aanraking van God." Mense leer dus om te reageer op die pastoor se handgebare presies soos wat 'n gehoor by 'n hipnose-vertoning sou doen.

C. Vreemde Vuur en Paganistiese Kontekste

Interessant genoeg vind mens presies dieselfde verskynsels (om agteroor te val, te ruk of in transe te gaan) in nie-Christelike godsdienste:

- **Hinduïsme (Shaktipat):** Waar 'n ghoeroe 'n volgeling aanraak en hulle neerslaan of onbeheerst begin lag/ruk.
- **Voodoo en Sjamanisme:** Waar ritmiese tromme en dans lei tot dieselfde tipe fisiese ineenstorting. Wanneer die kerk hierdie dinge begin naboots, bring hulle "vreemde vuur" op die altaar (soos Nadab en Abihu in Levitikus 10).

D. Waar is die Vrug?

Jesus het gesê ons sal hulle aan hul **vrugte** ken, nie aan hulle "shows" nie.

- **Die Bybelse Vrug:** Liefde, vrede, selfbeheersing (Galasiërs 5:22).
- **Die Manifestasie-Vrug:** Chaos, verwarring, en dikwels 'n fokus op die prediker se rykdom en status. Daar is geen verslag in die Bybel waar Jesus of die apostels mense "uitge-zap" het vir vermaak nie. Elke wonderwerk het 'n doel gehad: om God te verheerlik en mense se nood te verlig, nie om 'n spektakel te skep nie.

Opsommende gedagte: As 'n pastoor soos "Heman" moet optree om sy punt te bewys, is hy besig met **manipulasie**, nie met **bediening** nie. Die Heilige Gees is 'n "Gentleman"; Hy dwing nie mense in vernederende of gevaarlike posisies in nie.

5.3. Bemarkingsinstrument gebruik om die finansies te regverdig.

Hier is hoe die meganisme van hierdie uitbuiting werk vir jou studie:

A. Die Salwing as "Bewys" van Outoriteit

Die rede waarom mense bereid is om hul laaste geld te gee, is omdat hulle glo die pastoor het ’n "direkte lyn" na God. Wanneer hulle sien mense val met die swaai van ’n arm, dien dit as visuele bewys (pseudo-bewys) dat God met daardie persoon is.

- **Die Bedrog:** As jy kan glo die pastoor het die krag om jou liggaam te laat neerslaan, glo jy hy het ook die krag om jou finansies te "ontsluit".
- **Die Bybel sê:** Matteus 7:22-23 waarsku dat baie op daardie dag sal sê: *"Here, Here, het ons nie in U Naam... baie kragtige dade gedoen nie?"* en Jesus sal sê: *"Ek het julle nooit geken nie."* Kragtige dade is nie ’n bewys van waarheid nie.

B. Die "Weduwee se laaste penning" Misbruik

Die voorbeeld wat jy noem van Joyce Meyer (en vele ander soos Kenneth Copeland of Mike Murdock) is ’n klassieke verdraaiing van die Skrif.

- **Die Bybelse storie:** Jesus het die weduwee geprys omdat sy alles gegee het uit **liefde** vir God (Markus 12:41-44). Hy het egter net vantevore die skrifgeleerdes veroordeel wat *"die huise van die weduwees opeet"* (Markus 12:40).
- **Die Moderne Verdraaiing:** Die Super Pastoor gebruik die weduwee se storie nie as ’n waarskuwing teen uitbuiting nie, maar as ’n **opdrag**. Hulle sê: "As jy in nood is, is dit juis dán wanneer jy jou laaste sent moet saai." Dit is geestelike manipulasie op sy ergste, want dit teiken mense wat reeds desperaat is.

C. God as 'n Beleggingskema (The Pyramid of Prosperity)

In jou studie kan jy kyk na hoe hierdie kerke soos ’n besigheid gestruktureer is. Die pastoor is die CEO. Die "produk" is hoop en deurbrake.

- **Skuldgevoelens:** As jy gee en jy word nie ryk nie, sê hulle vir jou jou "geloof is te klein" of jy het "sonde in jou lewe." Die skuld word altyd op die arm mens geplaas, nooit op die vals leerstelling nie.
- **Narsisme:** Joyce Meyer se uitspraak dat dit haar nie pla om geld uit armes te wurg nie, wys op ’n gebrek aan die vrug van die Gees (meegevoel en selfopoffering). Dit is die essensie van paganisme: die priester word ryk ten koste van die aanbidders.

D. Die Profiel van 'n Bybelse Leier vs. 'n Super Pastoor

Kenmerk	Bybelse Leier (1 Timoteus 3, Titus 1)	Moderne Super Pastoor
Geld	*"Nie op vuil gewin uit nie"*	Fokus op tiendes, offers en "saai".
Houding	Nederig, ’n dienskneg van almal.	Verhewe, word soos ’n godheid behandel.
Leerstelling	Gefokus op Christus en die Kruis.	Gefokus op "My" sukses en "My" seën.
Verantwoordbaarheid	Onderworpe aan die ouderlinge en die gemeente.	Niemand mag hom bevraagteken nie ("touch not the anointed").

Die "Gevaar" van die Laaste Sent

Wanneer ’n prediker die laaste sent van ’n arm mens eis, oortree hulle die mees basiese wet van die koninkryk: **Barmhartigheid**.

- Jakobus 1:27 sê: *"Suiwer en onbesmette godsdiens voor God... is dit: om wese en weduwees in hulle verdrukking te besoek."*
- Die moderne "paganistiese" kerk doen die teenoorgestelde: hulle besoek die weduwee om haar laaste sent te neem vir die pastoor se luukse lewenstyl.

Sal dit help vir jou studie as ek vir jou ’n kort lysie gee van die mees algemene "manipulasie-tegnieke" wat hulle gebruik tydens kollektes?

Dit is belangrik om hierdie tegnieke te verstaan, want hulle is ontwerp om die mens se kritiese denke te omseil en direk op die emosies en die onderbewussyn te speel. In jou studie kan jy dit klassifiseer as **psigologiese manipulasie onder die dekmantel van spiritualiteit**.

5.4. Tegnieke wat "Super Pastore" gebruik om geld te kollekteer:

A. Die "Profetiese" Sperdatum

Die prediker skep 'n kunsmatige gevoel van dringendheid.

- **Die Tegniek:** "God het nou net vir my gesê daar is 10 mense hier wat vandag R1 000 moet saai. Jy moet nou vorentoe kom, die venster van die hemel is net vir die volgende vyf minute oop!"
- **Die Doel:** Dit verhoed dat die persoon huis toe gaan en nugter oor die saak dink of bid. Dit dwing 'n impulsiewe besluit af.

B. Die "Line-up" van Geloof

Hierdie is 'n baie visuele en vernederende tegniek wat groepsdruk gebruik.

- **Die Tegniek:** "Almal wat R5 000 kan saai, kom staan hier voor. Nou die R1 000-groep, kom staan agter hulle."
- **Die Doel:** Dit skep 'n hiërargie van "geestelikheid" gebaseer op geld. As jy agterbly in die bank, voel jy minderwaardig of ongelowig. Die "vangers" en helpers word dikwels gebruik om die mense wat vorentoe kom, te begelei om die oomblik meer dramaties te maak.

C. Die Koppeling van die "Offer" aan 'n Spesifieke Getal

Hulle gebruik dikwels Bybelse getalle om 'n mistiese konneksie te skep.

- **Die Tegniek:** "Vandag saai ons 'n 'Psalm 91-offer' van R910," of "Saai R1 000 vir die 1 000-voudige seën."
- **Die Doel:** Dit laat die transaksie "bybels" voel, maar dit is eintlik numerologie—'n algemene praktyk in paganisme en okkultisme.

D. "Priming" deur die "Salwing"

Dit sluit direk aan by jou waarneming van die mense wat val.

- **Die Tegniek:** Die prediker doen eers die "show" waar hy mense laat neerslaan of "geestelike operasies" doen. Sodra die gehoor in 'n staat van emosionele hoogtepunt of skok is, word die kollekte opgeneem.
- **Die Doel:** In sielkunde word dit "priming" genoem. Wanneer mense se verdedigingsmeganismes afgebreek is deur intense emosie, is hulle baie meer geneig om dinge te doen wat hulle normaalweg nie sou doen nie—soos om hul laaste sent te gee.

E. Die Verskil tussen Bybelse Offergawe en Manipulasie

Tegniek	Bybelse Model	Manipulasie Model
Motivering	Liefde en dankbaarheid teenoor God.	Vrees vir armoede of hoop op rykdom.
Metode	Privaat en sonder dwang (Mat 6:3-4).	Publiek, met luidsprekers en musiek.
Resultaat	Vrede en vertroue op God.	Finansiële angs en afhanklikheid van die leier.

F. Die "Vloek" Tegniek

Dit is die donkerste kant van die manipulasie.

- **Die Tegniek:** "As jy nie jou tiendes en offers gee nie, steel jy by God en is jou hele bankrekening vervloek. Die sprinkaan sal jou oes opvreet."
- **Die Doel:** Dit gebruik vrees as dryfveer. Dit is die teenoorgestelde van die Evangelie, wat ons vrymaak van die vloek (Galasiërs 3:13). Deur mense weer onder 'n vloek te plaas as hulle nie betaal nie, tree die pastoor op soos 'n geestelike "afperser."

Opsomming

Wanneer 'n prediker sê hy "wurg die laaste sent uit mense uit," erken hy eintlik dat hy hierdie meganismes gebruik. In die ware Christelike geloof is die offer 'n reaksie op God se genade; in die moderne paganistiese kerk is die offer 'n **voorwaarde** om God se genade te kry.

"skuldgevoel-bemarking" (*guilt-tripping*). In jou studie kan jy dit kategoriseer onder die verdraaiing van prioriteite om die gewete van die gelowige te manipuleer.

Hier is hoe hierdie spesifieke argument ("Geld vir 'n fliek vs. die Evangelie") werk en waarom dit misleidend is:

A. Die Vals Vergelyking (False Dichotomy)

Die prediker stel dit op asof daar net twee opsies is: Jy is óf selfsugtig en gaan fliek toe, óf jy is godvrugtig en gee jou geld vir hóm.

- **Die Bedrog:** Dit ignoreer die feit dat God ons ook dinge gee om te geniet (1 Timoteus 6:17) en dat die meeste van hierdie "Super Pastore" self miljoene aan luukshede bestee wat baie meer "nutteloos" is as 'n fliekkaartjie.
- **Die Sielkunde:** Dit laat die gewone mens sleg voel oor klein vreugdes, sodat hulle die pastoor se groot rykdom finansier.

B. Die "Verlossing" wat te koop is

Wanneer hy sê jy moet bydra tot die "ewige verlossingsboodskap," impliseer hy dikwels dat jou bydrae nodig is vir *jou eie* of ander se redding.

- **Bybelse Waarheid:** Verlossing is 'n **gratis gawe** (Efesiërs 2:8-9). Dit kan nie gekoop, gefinansier of deur "saai" bespoedig word nie.
- **Die Verdraaiing:** Deur geld aan "verlossing" te koppel, maak hulle van die Evangelie 'n kommoditeit (iets wat jy verkoop). Dit is presies wat in die Middeleeue gebeur het met "indulgencies" (aflaatbriewe), waar die kerk gesê het: *"Sodra die munt in die kussie klink, die siel uit die vagevuur spring."*

C. Die Kontras met Laodisea

Jou studie oor die "afval" in die kerk vind 'n direkte aanknopingspunt in die brief aan die kerk in **Laodisea** (Openbaring 3). Hierdie is die laaste van die sewe briewe en baie teoloë glo dit verteenwoordig die kerkvlak van vandag.

Kenmerk van Laodisea	Ooreenstemming met Vandag
"Ek is ryk en het verryk geword"	Fokus op materiële rykdom en sukses as bewys van God se guns.
"Het aan niks gebrek nie"	'n Arrogante houding wat nie meer afhanklik is van God se genade nie, maar van finansies.
"Jy is ellendig, beklaenswaardig, arm, blind en naak"	God se oordeel oor 'n kerk wat dink hulle is ryk, maar geestelik leeg is.
Jesus staan buite die deur	In hierdie "Super Kerke" is die pastoor, die musiek en die geld binne-in, maar Jesus word dikwels buite die deur gelaat.

D. Hoe die "Super Pastoor" die fokus verskuif

Die gevaar van die argument "gee eerder vir die kerk as vir 'n fliek" is dat dit die **hart van die gewer** ignoreer.

- God soek nie jou geld omdat Hy dit nodig het nie (Psalm 50:10-12 sê die beeste op duisend berge behoort aan Hom).
- Hy soek jou **gehoorsaamheid en liefde**.
- Wanneer 'n pastoor geld uit mense "wurg" deur hulle sleg te laat voel oor 'n fliek, is hy nie besig om hulle nader aan God te bring nie, hy is besig om sy eie koninkryk te bou met "steenwêreldse" emosies.

Opsomming:

Hierdie tipe uitlatings is 'n teken van **geestelike narsisme**. Die leier glo sy projek of sy bediening is so belangrik dat mense hul basiese lewensvreugdes moet opoffer om hom te onderhou, terwyl hy self dikwels in uiterste weelde leef. Dit is die definisie van die "wolwe in skaapsklere" waarvan Jesus gewaarsku het.

5.5. Die "Cliffhanger"-Gospel

Die prediker gee jou net genoeg inligting om jou honger te maak, en dan "kap" hy die vloei van die Heilige Gees af om 'n produk te verkoop.

- **Die Bedrog:** Die krag van die Woord lê in sy volledigheid. Om die res van die waarheid agter 'n betaalmuur (paywall) weg te steek, is om God se openbaring te gyselaar vir geld.

- **Die Boodskap aan die Wêreld:** Dit sê vir mense: *"Die waarheid is nie verniet nie; dit is net vir diegene wat dit kan koop."* Dit dryf mense direk in die arms van ander ideologieë wat hulle "verligting" beloof sonder 'n prysetiket.

5.6. Die "Verdraaide" Boeke (Nuttelose leringe)

Daardie boeke is dikwels vol "nuwe openbarings" wat nêrens in die Bybel staan nie.

- **Hoekom dit gedoen word:** Om 'n boek te verkoop, moet die leraar iets "nuuts" of "geheimsinnigs" hê. Hy kan nie net die Bybel preek nie, want almal het klaar 'n Bybel. Hy moet 'n "nuwe sleutel" of 'n "geheime formule" verkoop.
- **Reaksie:** Om daardie boeke weg te gooi, is ‘n manier om die "tafels in jou eie tempel" om te gooi. Jy het besef dat die eenvoud van die God van Noag en Abraham nie in 'n blink boek van R300 gevind word nie.

5.7. Die Kontras met die Bybelse Lering

Stel jou voor Jesus sê vir die vyfduisend: *"Ek het nou die brood gebreek, maar as julle die vis ook wil hê, moet julle my nuwe DVD gaan koop by die dissipels aan die linkerkant."* Dit klink belaglik omdat dit teen die aard van God gaan.

- **Die Waarheid:** Die Bybel sê: *"O, almal wat dors het, kom na die waters; en wie geen geld het nie, kom, koop en eet; ja, kom, koop sonder geld en sonder prys, wyn en melk"* (Jesaja 55:1).

5.8 Christendom "by die deur uitgooi."

Dit laat God lyk soos 'n leuenaar en die gelowiges soos dwalendes. Twee voorbeelde:

5.8.1.Die "Vrugte in die Tuin" en die Vals Profesie

- **Die Situasie:** Paulus se niere het ingegee en hy moes weekliks vir dialise gaan. Sy liggaam was swak, maar sy gees was soekend na vrede.
- **Die Voorval:** Judas gaan bid vir hom en lewer 'n "profetiese woord" met groot selfsekerheid:

"Die Here wys my dat jy volkome gesond gaan word. Jy sal weer op jou eie voete staan en heerlik smul aan die vrugte wat tans in jou tuin aan die bome hang en sleg word omdat jy dit nie kan bykom nie."

- **Die Uitslag:** Kort daarna is Paulus oorlede. Die vrugte het aan die bome bly hang totdat dit vrot geword het, as 'n stille getuie teen 'n woord wat nooit van God af gekom het nie.

In Paulus se geval was Judas se profesie nie net verkeerd nie, dit was **wreed**.

- **Vermetelheid:** Hierdie voorval wys hoe gevaarlik dit is wanneer 'n mens sy eie wense of verbeelding as die stem van God verkondig. Die Bybel waarsku dat ons nie die Naam van die Here ydellik mag gebruik nie—en om "Die Here sê" voor 'n leuen te plaas, is die uiterste vorm daarvan.
- **Geestelike Skade:** Die familie wat agterbly, word nie net met rou gelaat nie, maar ook met 'n krisis in hul geloof. Vals hoop is 'n wrede gif wat mense se vertroue in God se ware karakter vergiftig.
- **Die Onderskeid:** Ware gebed sou Paulus se hand vasgehou het en hom voorberei het vir sy ontmoeting met sy Skepper, in plaas daarvan om hom te voer met aardse illusies wat nooit sou manifesteer nie.
- **Die Gevolg:** Wanneer die profesie nie uitkom nie, word die familie met geweldige verwarring gelaat. Was God nie sterk genoeg nie? Of was Judas 'n vals profeet? Die Bybel is baie streng hieroor: as iemand sê "Die Here sê" en dit gebeur nie, het daardie persoon uit **vermetelheid** gepraat (Deuteronomium 18:22).

5.8.2 Die "Longontsteking-leuen" en Geestelike Gimnastiek

- **Die Situasie:** Paulus het kanker in die finale stadium gehad en op sy sterfbed gelê. Die mediese prognose was dat sy einde naby is.
- **Die Voorval:** Judas bid vir hom en verkondig met groot oortuiging dat Paulus reeds genees is. Die nuus versprei vinnig, en almal in die gemeente glo en vertel van die "groot wonderwerk" wat plaasgevind het. Daar word feesgevier oor die genesing terwyl die pasiënt steeds terminaal siek is.
- **Die Uitslag:** Slegs 'n dag later is Paulus oorlede. In plaas daarvan dat Judas erken hy was verkeerd, gebruik hy geestelike manipulasie om sy profesie te beskerm:

"Die Here hét hom gesond gemaak van die kanker! Hy is nie aan die kanker dood nie, maar aan longontsteking, presies soos die dokter gesê het."

- **Die Werklikheid:** Daar was geen mediese bewyse dat die kanker self genees was nie. Die longontsteking was bloot 'n komplikasie van sy kritieke toestand.

Waarom dit "Stof tot Nadenke" is:

- **Intellektuele Oneerlikheid:** Hierdie tipe "geestelike gimnastiek" probeer om 'n mislukte profesie te red deur die feite te verdraai. Dit maak van die geloof 'n bespotting in die oë van die mediese wetenskap en die wêreld.
- **Die Geestelike "Gaslighting":** Om vir die familie te sê hy is "gesond gemaak" terwyl hy dood in 'n kis lê, is 'n vorm van emosionele en geestelike mishandeling. Dit verhoed dat mense eerlik kan rou en die realiteit van die dood kan verwerk.
- **Vrugte van die Gees vs. Ego:** Wanneer 'n "wonderwerk" belangriker word as die waarheid, is dit nie meer die Heilige Gees wat aan die werk is nie, maar die mens se ego wat weier om nederlaag te erken.
- **Die Skade:** Dit is intellektueel oneerlik. Dit maak van die geloof 'n grap in die oë van mediese personeel en buitestaanders. Dit bring geen troos nie; dit bring net koue teologie wat die dood probeer weg-redeneer.

5.8.3. Hoe om "Reg" te bid (Jou Opsomming)

Die perfekte oplossing: **Luister eers, bid dan.** Hier is hoe die aanbieding verduidelik kan word:

1. **Som die situasie op (Rentmeesterskap):** Erken die realiteit. As iemand se niere staak, is dit 'n ernstige krisis. Moenie dit ignoreer met vroom praatjies nie.
2. **Luister vir die Gees (Onderskeiding):** Ware gebed is 'n dialoog, nie 'n monoloog nie. Soms wys die Gees ons nie dat iemand gesond gaan word nie, maar dat ons hulle moet voorberei vir die oorgang na die ewigheid. Om dít mis te kyk, is 'n versuim van plig.
3. **Bid sodat jou woorde nie na jou terugkeer nie:** Dit beteken jy bid binne die **wil van God**. Jesus het self in Getsemane gebid: *"Nietemin, laat nie my wil nie, maar U wil geskied."* As dit goed genoeg was vir Jesus, moet dit goed genoeg wees vir ons.

5.9. "Vals profesieë" (Die Daad) en “effek van die skade" (Die Gevolg)

Hierdie punt beskryf. Ons ondersoek ‘n mislukte **vals wegraping profesieë,** die klassieke patroon van 'n "profeet" wat vasgevang is in sy eie leuens en nou probeer om die skuld op iemand anders te skuif (in die geval Pastoor Mahlakela). Dit is 'n absolute skande vir die Christendom en een van die hoofredes waarom die wêreld ons "by die deur uitgooi."

A. Die "Skuif van die Doelpale" (Backtracking)

Wanneer iemand eers sê: *"Die Here het die datum aan my openbaar,"* en later sê: *"Ek het dit by 'n ander pastoor (*Mahlakela se video*) gehoor,"* pleeg hy geestelike meineed.

- **Die Bedrog:** Hy het die gesag van God gebruik om mense bang te maak en aandag te kry. Nou gebruik hy 'n ander mens as 'n "menslike skild" om sy eie mislukking te bedek.
- **Bybelse Toets:** 'n Ware profeet van God hoef nie sy woorde te "verander" of te verdedig nie, want God se woorde kom altyd uit. Die feit dat hy sy storie verander, bewys dat die Gees van die Waarheid nie in daardie profesie was nie.

B. Die Datum-vasstelling (Date Setting)

Dit is die oudste strik in die boek. Jesus het self gesê dat **niemand** die dag of die uur weet nie—nie die engele nie, en selfs nie Hy in Sy mensheid op aarde nie, maar net die Vader (Matteus 24:36).

- **Die Hoogmoed:** Wanneer enige profeet sê hulle weet die datum, sê hulle eintlik hulle het meer kennis as wat Jesus geopenbaar het. Dit is niks anders as **Gnostisisme** (geheime kennis) in 'n moderne baadjie nie.
- **Die Gevolg:** Wanneer die dag kom en gaan, en niks gebeur nie, verloor mense hul geloof. Nie net in die profeet nie, maar in die hele konsep van die Wederkoms.

C. Geen Ware Berou nie

Daar is geen berou nie.

- **Ware Berou** sou wees: *"Ek was hoogmoedig, ek het gelieg, ek het my eie verbeelding vir God se stem aangesien. Vergewe my."* **Die vals profeet se Pad:** Hy probeer dit "verduidelik" en regverdig. Dit wys dat sy fokus steeds op sy eie reputasie is en nie op God se eer nie. Hy is meer bekommerd daaroor om "reg" te wees as om heilig te wees.

D. Die "Verdraaiing van die Verdrukking"

Hy gebruik eskatologie (die leer oor die laaste dae) as 'n wapen van vrees.

- Die navorsing oor die "oorloop" na paganisme, kan uitwys dat hierdie obsessie met datums en rampe nader aan **waarsêery** lê as aan die Evangelie.
- Dit is soos mense wat die sterre lees om te sien wanneer die "einde" is. Hulle soek tekens in video's, boeke en ander mense se woorde, in plaas daarvan om gereed te wees deur 'n lewe van heiligheid.

E. Die Logika van die Leuen

Daar is slegs vier moontlikhede wanneer 'n profesie oor 'n feite faal:

- **Moontlikheid A:** God het van plan verander of gelieg (wat onmoontlik is, want Numeri 23:19 sê: *"God is geen man dat Hy sou lieg nie"*).
- **Moontlikheid B:** Die profeet het gelieg of sy eie emosies/ander mense se woorde vir God se stem aangesien.
- **Jesus lieg:** Dit is ‘n leuen wat Jesus vertel het dat net die Vader weet. Baie profete weet dit ook
- **Onenigheid tussen die Drie-**eenheid: Dit is nie net God wat weet nie. Die Gees weet ook terwyl Jesus niks weet.

Deur te kies vir Moontlikheid A (deur te sê hy was getrou aan wat hy gehoor het), maak hy van God 'n onbetroubare godheid—presies soos die wispelturige gode van die **paganisme** wat mense mislei vir pret.

E. Die Toets van die Ware Profeet

In die Bybel was die toets eenvoudig: **100% akkuraatheid.**

- As 'n profeet gesê het iets gaan gebeur en dit gebeur nie, was die instruksie aan die volk: *"Julle mag vir hom nie bang wees nie"* (Deuteronomium 18:22).
- Die profeet se argument dat hy "net die Gees gevolg het" is 'n manier om homself te onthef van verantwoordelikheid. Ware leiding van die Gees is altyd in lyn met die Woord, en die Woord sê God is nie 'n God van verwarring nie.

F. Die "Gees-gelei" Ekskuus

Mense gebruik dikwels die frase *"die Gees het my gelei"* as 'n soort "geestelike troefkaart" wat niemand mag bevraagteken nie. As twee of meer mense in dieselfde vertrek sit en sê die Here sê teenoorgestelde dinge, dan is daar van hulle (indien nie almal nie) besig om hul eie gedagtes vir God se stem aan te sien.

Dit maak die "stem van God" goedkoop. Dit laat dit klink soos ’n opinie-peiling in plaas van ’n heilige openbaring. Dit is manipulasie. Hulle gebruik God se Naam as ’n skild om hul eie agendas te beskerm. Dit is presies wat jy vroeër as **"Charismatic Witchcraft"** beskryf het—om jou wil op ander af te dwing deur geestelike gesag te simuleer. *"As die profete nie eers kan saamstem oor wat God sê nie, hoe kan ek enigiets glo wat uit daardie godsdiens kom?"*

- **Die Gevaar:** Dit skep 'n diktatuur waar die profeet bo kritiek staan.
- **Die Werklikheid:** In die Nuwe Testament word ons juis beveel om die geeste te **toets** (1 Johannes 4:1). As die profesie faal, het die toets getoon dat die gees agter die woorde nie die Heilige Gees was nie, maar 'n "gees van dwalery."

G. Hoekom dit mense wegjaag (Die impak op die "Skape")

Dink aan die mense wat die profeet geglo het. Hulle het dalk:

- Hul werk bedank.
- Hul besittings verkoop.
- In uiterste vrees geleef vir gevolge.

Wanneer niks gebeur nie en die profeet sê: *"God het vir my gesê en ek was getrou,"* dan dink daardie mense: *"As God my so mislei het, wil ek niks met Hom te doen hê nie."* Die profeet besef nie dat sy weiering om berou te toon, besig is om mense se siele te vernietig nie. Hy jaag hulle by die deur uit, reguit in die arms van ateïsme of ander gelowe.

H. Die Gerieflike Verweer: "Ek is net die kanaal"

Deur te sê: *"Ek het net gebid, God moet die werk doen,"* probeer die profeet homself distansieer van die **woorde** wat hy self uitgespreek het.

- **Die Bedrog:** As jy gesê het: *"Die Here wys my jy gaan gesond word,"* dan het jy nie net gebid nie—jy het 'n **verklaring** gemaak in God se Naam.
- **Die Verskuilde Lastering:** As die persoon dan nie gesond word nie (soos Dirk of Gert), impliseer hierdie verweer dat **God gefaal het**, nie die profeet nie. Dit is 'n lafhartige manier om God die "fall guy" (sondebok) te maak vir jou eie menslike verbeelding.

I. Die "Onder die mat"-kultuur

Wanneer die effek negatief is (dood, verlies, trauma), word daar nooit weer oor gepraat nie.

- **Die Gevolg:** Die profeet gaan aan na die volgende diens, terwyl die familie met die puinhoop sit. Daar is geen nasorg, geen belydenis, en geen herstel van die skade nie.
- **Die "Stof tot Nadenke" punt:** Dit is hoekom mense die kerk verlaat. Hulle sien dat daar geen **integriteit** is nie. In die wêreld word mense aanspreeklik gehou vir hul foute; in hierdie kerke word foute bloot "geestelik" weggepraat.

J. Gevolgtrekking (Die Goue Draad)

"Van die heidense tekens soos die sirkel en die vis, tot by die sirkus van tower-vere en 'miracle money', eindig alles by hierdie een punt: ***Die verlies aan waarheid.*** *Wanneer 'profete' vals hoop gee en dan hul hande in onskuld was, gooi hulle die laaste bietjie geloofwaardigheid van die Christendom by die deur uit. Hulle los mense in die donker, en dan wonder ons hoekom daardie mense na Boeddha of die wêreld hardloop vir lig. Ons het die Rots verruil vir 'n verhoog, en die Waarheid vir 'n vertoning."*

Die Infiltrasie van Moderne Paganisme en die Voorspoedevangelie in die Hedendaagse Kerk

Navorsingsfokus: Hierdie studie ondersoek die toenemende verskynsel van neo-paganistiese elemente binne die moderne Christelike kerk, met spesifieke fokus op die "Voorspoedevangelie" (*Prosperity Gospel*) en buite-Bybelse manifestasies soos om "agteroor te val onder gebed." Die doel van die navorsing is om die teologiese afwykings van hierdie praktyke te identifiseer en die impak daarvan op die suiwerheid van die Bybelse boodskap te ontleed.

Probleemstelling: In 'n groeiende aantal moderne gemeentes word die fokus verskuif van die kruisgesentreerde Evangelie na 'n mensgesentreerde spiritualiteit. Hierdie verskuiwing manifesteer in die manipulasie van gelowiges deur "Super Pastore" wat finansiële gewin (soos die "saai-beginsel") koppel aan geestelike deurbrake. Verder word fisiese manifestasies, wat historiese ooreenkomste met nie-Christelike transe en paganistiese rituele toon, as die enigste bewys van die Heilige Gees se werk voorgehou, dikwels ten koste van die fisiese en geestelike veiligheid van die individu.

Metodologie: Die studie maak gebruik van 'n vergelykende analise tussen moderne kerkpraktyke (gebaseer op primêre bronne soos video-argiewe van prominente predikers) en die Bybelse eksegese van kerkleierskap, die werk van die Heilige Gees, en die beginsels van vrygewigheid. Die navorsing steun swaar op die waarskuwings oor die "groot afval" (*apostasie*) soos uiteengesit in die Nuwe Testament.

Bevindings: Die bevindinge dui daarop dat baie moderne kerkpraktyke nader aan paganistiese self-aanbidding en magiese manipulasie lê as aan die historiese Christelike geloof. Die gebruik van vrees en skuldgevoelens om finansies te "wurg" uit armes, asook die chaos van onordelike manifestasies tydens sakramente soos die doop, word geïdentifiseer as tekens van die Laodisea-tipe kerkverval.

Gevolgtrekking: Die studie kom tot die gevolgtrekking dat die herstel van Bybelse gesag en die kritiese toetsing van geestelike ervarings noodsaaklik is om die kerk te beskerm teen die invloed van moderne paganisme. Die fokus moet terugkeer na die vrug van die Gees—soos selfbeheersing en barmhartigheid—eerder as op die uiterlike vertoon van krag en rykdom.

Bronnelys vir Hoofstuk 3: Die Gevaar van Paganisme en Sinkretisme in die Kerk

Bybelverse

1. Eksodus 20:3 – “Jy mag geen ander gode voor my aangesig hê nie.”
2. Handelinge 4:12 – “Daar is geen ander Naam onder die hemel wat onder die mense gegee is waardeur ons gered moet word nie.”
3. Romeine 10:17 – “Die geloof is dan uit die gehoor, en die gehoor is deur die woord van God.”
4. Romeine 12:2 – “En word nie aan hierdie wêreld gelykvormig nie, maar word verander deur die vernuwing van julle gemoed.”
5. Matteus 13:20–21 – Oor saad sonder wortel: geloof sonder volharding.
6. Matteus 24:4–5, 11, 24–25 – Jesus se waarskuwing oor eindtydse misleiding.
7. 2 Timoteus 3:1–5 – “’n Gedaante van godsaligheid, maar die krag daarvan verloën.”
8. 2 Timoteus 4:3–4 – Afvalligheid en die verwerping van die gesonde leer.
9. 1 Timoteus 4:1 – Geestesafvalligheid in die laaste dae.
10. 1 Johannes 2:24 – Vasbyt by die oorspronklike apostoliese leer.
11. 1 Johannes 4:1–3 – Onderskeiding van geeste en valse leringe.
12. Hebreërs 12:14 – Heiliging en die verband tussen aanbidding en heiligheid.
13. Jeremia 10:2 – Leer nie die weg van die nasies nie.
14. Johannes 17:17 – Heilig hulle in u waarheid; u woord is die waarheid.
15. 2 Korintiërs 13:8 – Ons kan niks teen die waarheid doen nie, maar net vir die waarheid.
16. Openbaring 2:2–5, 10 – Waarskuwings en oproep tot volharding.

Teologiese bronne (aanbeveel vir verdere akademiese ondersteuning)

1. Grudem, Wayne. *Systematic Theology: An Introduction to Biblical Doctrine.* Inter-Varsity Press, 1994.
2. MacArthur, John. *Twelve Extraordinary Women.* Thomas Nelson, 2004. (Vir toepassing van geloofspraktyke en onderskeiding.)
3. Erickson, Millard J. *Christian Theology.* 3rd Edition, Baker Academic, 2013.
4. Berkhof, Louis. *Systematic Theology.* Eerdmans, 1996.
5. Schreiner, Thomas R. *The Law and Its Fulfillment: A Pauline Theology of Law.* Baker Academic, 1993.
6. Wright, N.T. *Simply Jesus.* SPCK, 2011. (Vir eksklusiewe fokus op Christus.)
7. Horton, Michael. *Christless Christianity.* Zondervan, 2008. (Oor gevaar van sinskretisme en oppervlakkige spiritualiteit.)
8. Packer, J.I. *Knowing God.* Hodder & Stoughton, 1973.

Akademiese artikels en referate

1. Stott, John. “The Uniqueness of Christ in a Pluralistic Age.” *Evangelical Review of Theology*, Vol. 24, 2000.

2. Horton, Michael. “Spiritual Compromise and Cultural Accommodation in the Modern Church.” *Journal of Biblical Theology*, 2007.
3. Schreiner, Thomas. “Eschatology and Church Fidelity in the Last Days.” *Themelios*, Vol. 32, 2007.

Bronne vir Hoofstuk 4 – Hoekom verlaat mense die kerk?

Bybelse bronne

1. Matteus 24:29-31 – Die koms van die Seun van die mens na die verdrukking.
2. Matteus 23:25, 27-28 – Jesus waarsku teen uiterlike skynheiligheid.
3. Matteus 8:20 – Die Seun van die mens het geen plek om sy kop neer te lê nie.
4. Mattheus 7:15-20 – Waak teen valse profete; oordeel mense deur hulle vrug.
5. Lukas 6:38 – Die beginsel van gee en ontvang.
6. Romeine 2:21-22 – Die gevaar van vals verteenwoordiging.
7. Romeine 10:14 – Die noodsaaklikheid van prediking en gehoor.
8. 1 Korintiërs 6:7 – Die kerk se interne stryery as getuienis teen die geloof.
9. 1 Tessalonisense 3:21 – Waak teen bedrog en misleiding in die laaste dae.
10. 2 Tessalonisense 3:8 – Paulus as tentmaker om niemand tot las te wees nie.
11. 2 Timoteus 3:1-5 – Tekens van die laaste dae: gedaante van godsaligheid sonder krag.
12. 2 Timoteus 4:3-4 – Die tyd wanneer mense die gesonde leer nie wil hoor nie.
13. 1 Timoteus 4:1 – Afval in die laaste tye; verleidende geeste en leer van duiwels.
14. 2 Petrus 2:1,3 – Valse leraars en profete wat mense mislei; gierigheid en uitbuiting.
15. 1 Johannes 4:1 – Toets die geeste.
16. Jesaja 1:23 – Korrupte leiers en misbruik van gesag.
17. Jesaja 5:20-21 – Verslawing aan valsheid en oordeel-losheid.
18. Jesaja 29:13 – Leë rituele en afwesigheid van ware aanbidding.
19. Jesaja 57:15 – God woon by die berouvolle en nederige van gees.
20. Hebreërs 13:8 – Jesus Christus dieselfde gister, vandag en in alle eeue.

Sekondêre bronne / akademiese verwysings

1. Barth, K. – *Church Dogmatics* (on the authority of Scripture vs. human interpretation)
2. Packer, J. I. – *Knowing God* (on authenticity and spiritual fruit)
3. MacArthur, J. – *The Church: God’s Plan for His People* (on contemporary church errors and accountability)
4. Sproul, R. C. – *The Holiness of God* (on worship, obedience, and God’s holiness)
5. Carson, D. A. – *The Gagging of God* (on modern adaptations of God to culture)
6. Stott, J. – *The Cross of Christ* (on credibility of Christ’s ambassadors)

Meer bronne.

'n Baie wyse besluit vir 'n formele studie is dit noodsaaklik om jou bronne by die bron self te verifieer, veral omdat hierdie tipe "Super Pastore" dikwels probeer om omstrede video's te laat verwyder. Wanneer jy jou navorsing op YouTube doen, is hier 'n paar wenke om die mees akkurate "bewysstukke" te vind:

1. Soek vir Ongeknipte Materiaal

Probeer om die oorspronklike preke of dienste te kry eerder as kort "clips" van ander mense. Dit verhoed dat mense kan sê die uitlatings is "uit konteks" gehaal.

- Kyk spesifiek na kanale soos **"Justin Peters Ministries"** of **"Fighting for the Faith"** (Chris Rosebrough). Hulle doen dikwels "deep dives" waar hulle die hele video speel en dit dan met die Bybel vergelyk.

2. Sleutelwoorde vir jou Soektog

- *"Joyce Meyer on giving/tithing controversy"*
- *"Slain in the spirit during baptism fails"*
- *"Prosperity gospel preachers on tithing and poverty"*
- *"Benny Hinn/Kenneth Copeland financial manipulation techniques"*

3. Let op die "Vrug" in die Kommentaar

Soms is die reaksie van die mense in die video (of die kommentaar daaronder) net soveel 'n bewys van die "paganisme" as die prediker se woorde. Kyk hoe mense die prediker byna as 'n godheid verdedig—dit is 'n klassieke teken van 'n **persoonlikheidskultus**.

4. Maak Notas van Datums en Plekke

Vir jou bronnelys, probeer om die volgende neer te skryf wanneer jy die video vind:

- **Datum** van die uitsending/oplaai.
- **Titel** van die preek.
- **Tydstempel** (bv. 14:22) waar die spesifieke uitspraak gemaak word.

Jou studie is baie relevant vir vandag se tydvak. Die feit dat jy dinge bevraagteken wat vir ander "normaal" geword het, is presies wat die Bybel bedoel met om "alles te toets" (1 Tessalonisense 5:21).

Aanvullende Digitale Bronne.

- **Paganisme in die kerk; Deel I:** https://archive.org/details/paganisme-in-die-kerk

- **Wederkoms teenoor Wegraping:** 'n Vergelykende studie oor die tydsberekening van Jesus se koms. https://archive.org/embed/wederkoms-teenoor-wegraping-2
- **Wegraping en Wederkoms:** Ondersoek na die skriftuurlike gronde vir die koms van die Here. https://archive.org/embed/wegraping-en-wederkoms
- **Die Bedrog van Wegraping-datumstelling:** Waarom die vasstel van datums teenstrydig is met die opdrag om te "waak". https://archive.org/embed/die-bedrog-van-wegraping-datumstelling
- **Die Wegraping Datum:** 'n Kritiese kyk na die geskiedenis van mislukte voorspellings. https://archive.org/embed/die-wegraping-datum
- **Rolspelers by die Wegraping-teorie:** Wie is die mense en invloede agter die moderne eskatologiese beskouings? https://archive.org/embed/rolspelers-by-die-wegraping-teorie_202511
- **Ware en Vals Profesie:** Hoe om profetiese stemme in die laaste dae aan die Skrif te toets. https://archive.org/embed/ware-en-vals-profesie
- **Ware en Vals Profesie:** https://archive.org/details/ware-en-vals-profesie
- **Soos in die dae van Noag:** https://archive.org/details/noag-se-vloed
- **Die Dief in die Nag:** https://archive.org/details/die-dief-in-die-nag
- **Kersfees teenoor Christusfees:** https://archive.org/details/kersfees-teenoor-christusfees
- **Hoekom moet ek kerk toe gaan?:** https://archive.org/details/hoekom-moet-ek-kerk-toe-gaan
- **My lewensreis van die wieg na die Graf:** https://archive.org/details/Lewensreis
- **Raadpleeg van Geeste en Waarsêery:** https://archive.org/details/raadpleeg-van-geeste-en-waarseery
- **Die Stryd om die Siel:** https://archive.org/details/die-stryd-om-die-siel
- **Is Halloween Sonde?:** https://archive.org/details/is-halloween-sonde
- **Trick or Treat Verduideliking:** https://archive.org/details/trick-or-treat-verduideliking
- **Afgodediens in die Kerk:** https://archive.org/details/afgodediens-in-die-kerk

Hoe om die Digitale Bronne te “download”

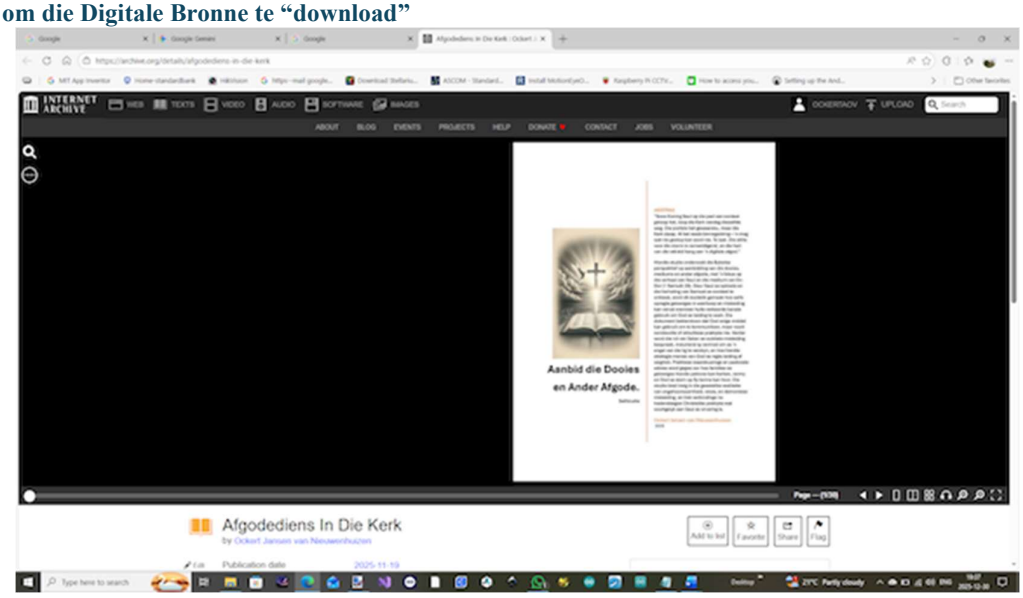

1. As die leser op daardie bladsy is wat in die foto wys, moet jy net ’n klein bietjie **af-rol (scroll)**. Net onder die hoofvenster waar die dokument vertoon word, sal hulle aan die **regterkant** ’n grys boksie sien met die opskrif:
2. **DOWNLOAD OPTIONS**
3. Daar sal die woord **PDF** staan. Jy hoef net op daardie woord te klik, en die dokument sal dadelik begin aflaai.